

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Živnostenské podnikání ve vybraných zemích Evropské Unie
Trade business in selected countries of the European Union

Student: Michaela Olšovská
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Michal Kozíel

Ostrava 2013

Zadání bakalářské práce

Student: **Michaela Olšovská**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6208R011 Ekonomika a právo v podnikání
Téma: **Živnostenské podnikání ve vybraných zemích Evropské Unie**
Trade Business in Selected Countries of the European Union

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Živnostenské podnikání v ČR
 3. Živnostenské podnikání v Rakousku a na Slovensku
 4. Srovnání podmínek pro živnostenské podnikání ve vybraných zemích
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

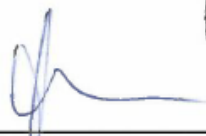
- HORIZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi 2010/2011*. 8. aktualizované vyd. Praha: Anag, 2010. 409 s. ISBN 978-80-7263-615-0.
- NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. Praha: Univerzita Jana Ámose Komenského Praha, 2010. 204 s. ISBN 978-80-7452-000-6.
- ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: podnikání podle živnostenského zákona*. Brno: Computer press, 2007. 210 s. ISBN 978-80-251-1735-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Michal Koziel**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 10.05.2013




JUDr. Bohuslav Halfar
vedoucí katedry



prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a další prameny.

V Ostravě dne 10.5.2013


.....
Michaela Olšovská

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Michalu Kozielovi za vstřícný přístup a cenné rady a připomínky poskytnuté při zpracování této práce.

Obsah

1. ÚVOD	5
2. ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE	7
2.1. ŽIVNOST	7
2.1.1. OBECNÉ RYSY ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKÁNÍ	7
2. 1. 2. PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI.....	7
2.1.3. SUBJEKTY OPRÁVNĚNÉ PROVOZOVAT ŽIVNOST	9
2.1.4. ČLENĚNÍ ŽIVNOSTÍ.....	9
2.2. ŽIVNOSTENSKÉ OPRÁVNĚNÍ.....	11
2.2.1. VZNIK A ROZSAH ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ.....	11
2.2.2. ZMĚNA A ZÁNİK ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ	12
2.3. ŽIVNOSTENSKÝ REJSTRÍK.....	14
2.3.1. CENTRÁLNÍ REGISTRAČNÍ MÍSTO	14
2.4. ŽIVNOSTENSKÉ ÚŘADY	16
2.4.1. OBECNÍ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD	16
2.4.2. KRAJSKÝ ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD.....	17
2.4.3. ŽIVNOSTENSKÝ ÚŘAD ČR.....	17
2.5. KONTROLNÍ ČINNOST ŽIVNOSTENSKÉHO ÚŘADU.....	18
2.5.1. ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA	18
2.5.2. PŘESTUPKY.....	19
2.5.3. SPRÁVNÍ DELIKTY	19
3. ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ V RAKOUSKU A NA SLOVENSKU.....	20
3.1. ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ V RAKOUSKU.....	20
3.1.1. PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI V RAKOUSKU	21
3.1.2. ČLENĚNÍ ŽIVNOSTÍ.....	22
3.1.3. SUBJEKTY OPRÁVNĚNÉ PROVOZOVAT ŽIVNOST	24
3.1.4. VZNIK, ZMĚNA A ZÁNİK ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ.....	25
3.1.5. ŽIVNOSTENSKÝ REJSTRÍK	27
3.1.6. JEDNOTNÉ KONTAKTNÍ MÍSTO.....	28
3.1.7. ŽIVNOSTENSKÉ ÚŘADY	28
3.1.8. ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA	28
3.1.9. POKUTY	29

3.2. ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ NA SLOVENSKU	30
3.2.1. PODMÍNKY PROVOZOVÁNÍ ŽIVNOSTI NA SLOVENSKU	30
3.2.2. SUBJEKTY OPRÁVNĚNÉ PROVOZOVAT ŽIVNOST.....	30
3.2.3. ČLENĚNÍ ŽIVNOSTÍ.....	31
3.2.4. VZNIK, ZMĚNA A ROZSAH ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ.....	32
3.2.5. ZÁNİK ŽIVNOSTENSKÉHO OPRÁVNĚNÍ.....	33
3.2.6. ŽIVNOSTENSKÝ REJSTŘÍK	34
3.2.7. JEDNOTNÉ KONTAKTNÍ MÍSTO.....	35
3.2.8. ŽIVNOSTENSKÉ ÚŘADY	36
3.2.9. ŽIVNOSTENSKÁ KONTROLA	36
3.2.10. POKUTY	37
4. SROVNÁNÍ PODMÍNEK PRO ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKÁNÍ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH	38
4.1. DRUHY ŽIVNOSTÍ.....	38
4.2. ADMINISTRATIVNÍ NÁROČNOST PŘI PODÁNÍ ŽÁDOSTI O ŽIVNOSTENSKÉ OPRÁVNĚNÍ....	40
4.3. ŽIVNOSTENSKÉ ÚŘADY	43
4.4. DOING BUSINESS 2013.....	45
4.5. INDEX EKONOMICKÉ SVOBODY	47
5. ZÁVĚR.....	48
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
SEZNAM ZKRATEK.....	55

1. Úvod

Pojem podnikání vznikl již v dávné historii. Podle prvních doposud známých definic je podnikatelem jedinec, který vlastní a vede podnik a především na sebe přebírá riziko. Riziko však nemusí vždy představovat jen něco negativního, naopak s rizikem je velmi úzce spojen také výnos. To si v dnešní době uvědomuje stále více lidí, a proto se každým rokem zvyšuje počet podnikatelů, kteří se odhodlali převzít na sebe právě riziko a odpovědnost za své konání. Podnikání dává podnikatelům prostor pro seberealizaci, svobodu, nezávislost a v neposlední řadě materiální zajištění.

Existuje několik forem podnikání. Já jsem si vybrala jako téma pro svou bakalářskou práci právě podnikání živnostenské, neboť tvoří významnou část podnikatelské struktury v České republice, ale nejenom zde. Díky vstupu do Evropské unie se všem živnostníkům rozšířily obzory, nejen co se podnikání týče. Čeští podnikatelé mají mnohem příznivější podmínky při vstupu na zahraniční podnikatelský trh, stejně tak, jako cizinci u nás v České republice. A to právě díky Smlouvě o založení ES, na jejímž základě je koncipován vnitřní trh Evropské unie. Ten je definován jako prostor bez vnitřních hranic, na kterém jsou zajištěny svoboda pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu všech občanů EU, včetně Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska, tedy států Evropského sdružení volného obchodu. Právě svoboda pohybu osob umožňuje mimo jiné podnikat ve státech EU a díky volnému pohybu služeb mohou občané EU poskytovat služby z jiné členské země.

Cílem této bakalářské práce je srovnat systém živnostenského podnikání v České republice s vybranými zeměmi. Zvoli jsem si konkrétně dvě země, a to Slovensko a Rakousko. Ani zdaleka nebude postihnuta celá problematika živnostenského podnikání, avšak záměrem je především přiblížit systém živnostenského podnikání jako celku ve vybraných zemích v porovnání s Českou republikou. V této práci bude použita metoda komparace.

Tato práce je rozčleněna na tři stěžejní části. První část je zacílena na živnostenské podnikání v České republice. Jsou zde vyličené jednotlivé druhy živností a podmínky, které musí podnikatel splnit, aby mohl v ČR provozovat živnost. Dále je věnována samotnému vzniku, změně a zániku živnostenského oprávnění a v neposlední řadě státní správě na úseku živnostenského podnikání v ČR.

V druhé části se pojednává o živnostenském podnikání v Rakousku a na Slovensku. Nejprve je pozornost věnována Rakousku a následně Slovensku. Jsou zde vymezeny jednotlivé druhy živností a fungování systému živnostenského podnikání v uvedených jednotlivých zemích.

Zaměření třetí části vyplývá ze stanoveného cíle této bakalářské práce. Jsou zde srovnávány některé aspekty živnostenského podnikání ve vybraných zemích jako například členění živností nebo administrativní náročnost při zakládání živnostenského oprávnění v Česku, Rakousku a na Slovensku.

Hlavními zdroji informací v této bakalářské práci jsou především zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní a rakouský živnostenský zákon Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994. Vyjma těchto zákonů jsou teoretické poznatky v této práci také čerpány z odborných děl a webových stránek renomovaných institucí.

2. Živnostenské podnikání v České republice

2.1. Živnost

2.1.1. Obecné rysy živnostenského podnikání

„Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.“¹ Zákon však může stanovit podmínky a různá omezení pro výkon určitého povolání nebo činnosti a také může stanovit odchylnou úpravu pro cizince.

Živností se rozumí soustavná činnost, která je provozována samostatně, vlastním jménem na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem. Jedná se o pozitivní definici živnosti.

Pokud však činnost nesplňuje tyto znaky, nebo je vymezena v § 3 živnostenského zákona, nelze ji považovat za živnost. Tímto se rozumí definice živnosti negativní. Živností v tomto případě není například činnost advokátů, notářů, patentových zástupců, soudních exekutorů a podobně. Důvodem nezařazení těchto činností mezi živnosti je nemožnost vztáhnutí úpravy živnostenského zákona pro jeho nevhodnost pro úpravu těchto činností, nebo speciální úprava, nebo nezájem státu, aby některé činnosti byly provozovány jako podnikání.²

2. 1. 2. Podmínky provozování živnosti

Podmínky provozování živnosti fyzickými osobami se dělí na podmínky všeobecné a podmínky zvláštní.

Všeobecnými podmínkami jsou

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům
- bezúhonnost.³

¹ Zákon č. 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod

² ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno, 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

³ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

Způsobilostí fyzické osoby k právním úkonům se rozumí nabývání práva, zavazování se k právním povinnostem, dále pak vstupování do právních vztahů a možnost je právními úkony měnit či rušit. Podle Občanského zákoníku vzniká způsobilost zletilostí, tedy dovršením věku 18 let, nebo před dosažením tohoto věku v případě uzavření manželství, nejdříve však dovršením věku 16 let. V tomto případě však není dodržena podmínka dosažení věku 18 let, a proto nemůže být živnost provozována takovouto osobou. Pokud osoba na základě rozhodnutí soudu, nebo z důvodu nedostatku věku nemá plnou způsobilost k právním úkonům, může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce.⁴

Bezúhonnost je v živnostenském zákoně definována negativně. Bezúhonnou není osoba, která byla pravomocně odsouzena za úmyslně spáchaný trestný čin a tento trestný čin byl spáchaný v souvislosti s podnikáním, nebo s předmětem podnikání. Zda občan České republiky splňuje podmínku bezúhonnosti, zjišťuje živnostenský úřad výpisem z evidence rejstříku trestů.⁵

Tato ustanovení jsou v zásadě stejná i pro právnickou osobu, avšak u ní musí splňovat všeobecné podmínky odpovědný zástupce.⁶

Odpovědný zástupce je fyzická osoba, která je ve smluvním vztahu k podnikateli. Odpovídá za dodržování živnostenskoprávních předpisů a za řádný provoz živnosti. Musí vždy splňovat zvláštní podmínky provozování živnosti. Odpovědným zástupcem nemůže být osoba, u níž trvá překážka provozování živnosti, nebo ji bylo zrušeno živnostenské oprávnění, nebo osoba, která je členem dozorčí rady a jiného kontrolního orgánu té právnické osoby.

Zvláštními podmínkami provozování živnosti jsou odborná nebo jiná způsobilost. Tyto podmínky se pak liší v závislosti na tom, zda se jedná o živnost vázanou, řemeslnou či koncesovanou. Odborná nebo jiná způsobilost se v praxi nejčastěji prokazuje různými certifikáty, diplomy, vysvědčením, dokladem o uznání odborné kvalifikace vydaným ministerstvem průmyslu a obchodu a podobně.⁷

⁴ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

⁵ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

⁶ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

⁷ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

2.1.3. Subjekty oprávněné provozovat živnost

V České republice mohou živnost provozovat jak osoby fyzické, tak i právnické, pokud splňují podmínky, které jsou stanovené zákonem, anebo mají státní povolení k provozování živnosti neboli koncesi, vyžaduje-li to zákon. Fyzická i právnická osoba, která má bydliště, potažmo sídlo, mimo území České republiky, tedy zahraniční osoba, může na území České republiky provozovat živnost ve stejném rozsahu a za stejných podmínek jako osoba česká, pokud z živnostenského nebo zvláštního zákona nevyplývá něco jiného. Zahraniční fyzická osoba, která musí mít pro pobyt na území České republiky povolení a hodlá zde provozovat živnost, musí předložit k ohlášení živnosti nebo k žádosti o koncesi doklad, potvrzující udělení víza k pobytu nad 90 dnů, nebo povolení k dlouhodobému pobytu.⁸

2.1.4. Členění živností

Živnosti jsou rozděleny do několika kategorií a podkategorií z důvodů rozdílných podmínek pro získání příslušného živnostenského oprávnění, právě z důvodů možné ingerence státní moci při vzniku živností. Živnost tedy členíme na ohlašovací a koncesovanou.

Ohlašovací živnost je dále dělena na volnou, vázanou a řemeslnou. Kritérium pro toto rozlišení je požadovaná odborná způsobilost. Všeobecně se jedná o živnost, u které nejsou příliš náročné podmínky pro její získání a regulace ze strany státní moci je výrazně menší, než u živnosti koncesované. Pokud podnikatel projeví vůli provozovat živnost, splní podmínky stanovené živnostenským zákonem a řádně živnost ohlásí, nemůže mu živnostenský úřad živnostenské oprávnění nevydat.

U ohlašovací živnosti volné není vyžadována odborná či jiná způsobilost, je nutné splňovat pouze podmínky všeobecné. V současnosti je 80 oborů činností, které náleží do živnosti volné a jsou uvedeny v příloze č. 4 zákona o živnostenském podnikání. Předmětem podnikání je výroba, obchod a služby, které nejsou uvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.⁹

Ohlašovací živnosti řemeslné jsou vymezeny v příloze č.1 živnostenského zákona, kde jsou uvedeny obsahové náplně jednotlivých živností. Aby mohla osoba provozovat tuto

⁸ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

⁹ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno, 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

živnost, musí splnit všeobecné podmínky a zvláštní podmínky odborné způsobilosti, kterými se rozumí praxe a odborné vzdělání v oboru, kterého se provozování živnosti týká. Tvrzené vzdělání musí podnikatel doložit živnostenskému úřadu formou dokladu, kterým je výuční list, vysvědčení o maturitní zkoušce, vysvědčení ze střední odborné školy, vysvědčení či jiný doklad o absolvování bakalářského nebo magisterského studijního programu, diplom, doklad o uznání odborné kvalifikace vydaný uznávacím orgánem, doklad o vykonání kvalifikační zkoušky nebo doklad o rekvalifikaci. V živnostenském zákoně však není doklad o praxi nijak specifikován a nejsou stanoveny ani žádné požadavky, které by doklad o praxi měl splňovat. V živnostenském zákoně je pouze specifikováno, co se za praxi považuje. Praxe je výkon odborných činností, které náleží do oboru nebo příbuzného oboru živnosti, především samostatné provozování živnosti v oboru nebo v příbuzném oboru, činnost osoby, která je bezprostředně odpovědná za řízení činnosti, která je předmětem oboru, nebo činnost osoby vykonávající samostatné odborné práce odpovídající oboru živnosti.

V příloze č.2 živnostenského zákona jsou vymezeny živnosti vázané. Pro získání živnosti vázané je potřeba splnit jak podmínky všeobecné, tak i odbornou způsobilost. Úprava odborné způsobilosti se zde liší od úpravy způsobilosti u živnosti řemeslné. Prokazování odborné způsobilosti je v tomto případě jednodušší, neboť živnostenský zákon přímo stanoví, jaký doklad je třeba předložit. Živnosti vázané jsou oproti řemeslným náročnější na odbornou kvalifikaci, protože při jejich provozování může dojít k daleko většímu ohrožení na životu, zdraví a majetku. Proto jsou přidělovány jen odborníkům s příslušnou praxí.

Koncesované živnosti jsou obsahem vymezené v příloze č.3 živnostenského zákona. K získání této živnosti je zapotřebí splňovat podmínky všeobecné, které jsou stejné jako u živností ohlašovacích. Je však také nutností splnit podmínky zvláštní, které jsou u živností koncesovaných oproti ohlašovacím poměrně striktnější. Ke vzniku živnosti je nutná nejen vůle podnikatele, ale i vůle živnostenského úřadu, potažmo státní moci. Povolení, neboli koncese, může být udělena jen osobě, která má k provozování takové živnosti potřebný souhlas orgánů státní správy podle zvláštního zákona. Koncese může být udělena jen s kladným vyjádřením příslušného orgánu státní správy jako je například ministerstvo zdravotnictví nebo krajská hygienická stanice. Odbornou způsobilost lze stejně jako u živností vázaných prokázat dokladem o rekvalifikaci a dokladem o vykonání příslušné praxe v oboru u některých živností uvedených v příloze č.3.¹⁰

¹⁰ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4, HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

2.2. Živnostenské oprávnění

2.2.1. Vznik a rozsah živnostenského oprávnění

Subjektivním právem podnikatele provozovat živnost je živnostenské oprávnění. Vznikem živnostenského oprávnění se realizuje vztah mezi podnikatelem a živnostenským úřadem jakožto orgánem státní správy a je nutné rozlišovat vznik tohoto oprávnění podle jednotlivých druhů živností.

Okamžik vzniku živnostenského oprávnění u živností ohlašovacích je potřeba rozlišovat podle povahy osoby, která živnost ohlašuje.¹¹ U fyzické osoby nebo právnické osoby, která již vnikla a je tedy zapsána do obchodního rejstříku, nebo která se obchodního rejstříku nezapisuje, vzniká živnostenské oprávnění dnem ohlášení živnosti nebo pozdějším dnem uvedeným v ohlášení. U zahraniční osoby fyzické či právnické, nebo u české osoby právnické, která vznikne teprve zápisem do obchodního rejstříku, je okamžikem vzniku živnostenského oprávnění den zápisu do obchodního rejstříku.¹² Fyzická i právnická osoba musí svůj úmysl provozovat ohlašovací živnost ohlásit věcně a místně příslušnému živnostenskému úřadu. Jelikož se živnostenské oprávnění považuje za právo subjektivní, není jeho vznik závislý na držení průkazu živnostenského oprávnění v jeho hmotné podobě, avšak výpis z živnostenského rejstříku je veřejnou listinou a dokumentem, který prokazuje vznik živnostenského oprávnění podnikatele třetím osobám.

U živnosti koncesované je živnostenské oprávnění rovněž subjektivním právem podnikatele a proto není odvislé od držení nebo vydání koncesní listiny či osvědčení, ale je odvislé od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese, která se uděluje na základě žádosti podnikatele o udělení koncese. Opět se okamžik vzniku živnostenského oprávnění u živností koncesovaných odvíjí od povahy osoby, která o udělení koncese žádá.¹³ Fyzickým a právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují, nebo které tam již zapsány jsou, nastává okamžik vzniku živnostenského oprávnění dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. U zahraničních i českých osob, které se do obchodního rejstříku teprve

¹¹ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

¹² NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

¹³ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

zpisují, vzniká živnostenské oprávnění pro koncesovanou živnost až dnem zápisu do obchodního rejstříku.

Rozsah živnostenského oprávnění se odvíjí od předmětu podnikání, který je uveden ve výpisu. Výjimkou je živnost volná, kdy má podnikatel oprávnění k výkonu všech činností uvedených v příloze č.4 bez ohledu na obor činnosti. Pokud se vyskytnou určité nejasnosti v rozsahu oprávnění, pak v této věci rozhoduje živnostenský úřad na základě zákonného zmocnění.¹⁴

2.2.2. Změna a zánik živnostenského oprávnění

Nastanou-li změny týkající se živnostenského oprávnění, pak je podnikatel tyto změny povinen ohlásit živnostenskému úřadu nejpozději do 15 dnů od vzniku těchto změn. Změny jsou uskutečněny nejčastěji ze samotné vůle podnikatele, ale také na základě změn živnostenského zákona, nebo změny zvláštního právního předpisu, který určí zvláštní podmínky odborné způsobilosti nutné pro výkon určitých živností. Živnostenský úřad musí na základě změny živnostenského oprávnění změnit průkaz živnostenského oprávnění. U ohlašovacích živností dochází ke změně živnostenského oprávnění již jejich vznikem, kdežto u koncesovaných živností dochází ke změně až na základě rozhodnutí ve správním řízení.

Živnostenské oprávnění může zaniknout několika způsoby. Skutečnosti, které k zániku vedou jsou vymezeny taxativně v živnostenském zákoně.

Pokud podnikatel, jakožto fyzická osoba umře, obecně zaniká i živnostenské oprávnění. Podle zákona však existuje tzv. institut pokračování v živnosti, kdy určité osoby, tedy dědicové, partner či manžel pozůstalého, správce dědictví nebo insolvenční správce, mohou v živnosti pokračovat po celou dobu dědického řízení i po skončení tohoto řízení.

Při zániku právnické osoby všeobecně zaniká živnostenské oprávnění výmazem z příslušné evidence. I zde ale existují výjimky, kdy živnostenské oprávnění nezaniká dnem zániku právnické osoby, a to v případech přeměny společnosti nebo družstva, nebo v souvislosti s převodem jmění společnosti na jednoho společníka, nebo rozdělením společnosti či družstva.¹⁵

¹⁴ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

¹⁵ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4, NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

Jelikož je možné vydat výpis i koncesi na dobu určitou, pak živnostenské oprávnění zaniká uplynutím této doby. Oprávnění však nezanikne, oznámí-li podnikatel živnostenskému úřadu, že hodlá v provozování živnosti pokračovat před dnem uplynutí této doby. V případě živnosti ohlašovací dochází ke změně živnostenského oprávnění dnem projevu vůle podnikatele v pokračování provozování živnosti u živnostenského úřadu. Při změně koncesní listiny je potřeba požádat o zahájení řízení o změně oprávnění. Podnikatel může pokračovat v provozování živnosti i přesto, že rozhodnutí živnostenského úřadu nabylo právní moci až po uplynutí doby, neboť v tomto případě je důležitý okamžik doručení oznámení živnostenskému úřadu, nikoli vydání rozhodnutí živnostenským úřadem. Živnostenské oprávnění nezaniká uplynutím doby ani zahraniční osobě, která zároveň s oznámením předloží živnostenskému úřadu i prodloužený doklad o povolení k pobytu.

Jedná-li se o osobu fyzickou nebo právnickou, která aby mohla podnikat na území České republiky, musí být zapsána do obchodního rejstříku, pak ji živnostenské oprávnění zaniká dnem výmazu z tohoto rejstříku.

Dalším způsobem zániku živnostenského oprávnění je rozhodnutí živnostenského úřadu, a to buď na žádost podnikatele nebo jako určitý druh sankce. Zrušení oprávnění může mít povahu obligatorní nebo fakultativní. Obligatorní důvod pro zánik živnostenského oprávnění vzniká v případě, že podnikatel pozbude bezúhonnosti nebo způsobilosti k právním úkonům anebo pokud podnikateli nastaly překážky v provozování živnosti, což znamená, že proti němu byl uplatněn postup podle insolvenčního zákona, nebo pokud podnikateli, jakožto fyzické osobě, byl uložen soudem či správním orgánem zákaz činnosti týkající se provozování živnosti. Fakultativní důvody zániku živnostenského oprávnění vznikají, zjistí-li živnostenský úřad, že podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené pro provozování koncese, zahraniční fyzická osoba, která nepodniká prostřednictvím organizační složky svého podniku v zahraničí, nemá povolení k pobytu, podnikatel neprovozuje živnost více než 4 roky, podnikatel neplní podmínky bezdlužnosti vůči státu, má tedy vůči němu závazky a upozorní na to příslušná správa sociálního zabezpečení nikoli živnostenský úřad, dále živnostenské oprávnění zaniká neodstraněním závad podnikatelem, kterému bylo toto nařízení uděleno a on tak neučinil do jednoho roku.

Živnostenský úřad oznámí zrušení živnostenského oprávnění jednak samotnému podnikateli a jednak veřejnosti tím, že na úřední desce obecního úřadu vyvěsí rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění. Pokud se jedná o rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění, které má sankční charakter, pak živnostenský úřad své rozhodnutí vyvěšuje na

úřední desce živnostenského úřadu příslušného podle místa nebo sídla podnikání, a to po dobu 15 dnů.¹⁶

2.3. Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je informační systém veřejné správy, spravuje ho Živnostenský úřad České republiky, potažmo Ministerstvo průmyslu a obchodu a provozují ho obecní živnostenské úřady a krajské živnostenské úřady, které zapisují a hlídají aktuálnost určitých údajů. Živnostenský rejstřík plní funkci kontrolní a evidenční. Zapisují se do něj údaje o podnikatelích, týkající se jejich živnostenského oprávnění a veškeré změny s ním spojené. Tento rejstřík je vedený v elektronické podobě. Dělí se na část veřejnou a neveřejnou.

Do veřejné části živnostenského rejstříku má každý právo nahlížet, pořizovat si z něj výpis úplný nebo částečný, opis a potvrzení o určitém zápisu na žádost u kteréhokoliv krajského nebo obecního živnostenského úřadu za správní poplatek, který je stanoven zvláštním právním předpisem. V roce 2013 činí vydání úplného nebo částečného výpisu z živnostenského rejstříku 20 Kč za každou započatou stranu.¹⁷

Neveřejná část obsahuje informace o uložených pokutách a rodná čísla podnikatelů. Tyto údaje se poskytují jen samotnému podnikateli a ostatním subjektům jen v případech stanovených podle zvláštních právních předpisů.¹⁸

2.3.1. Centrální registrační místo

Na celém území České republiky od 1.8.2006 funguje systém tzv. centrálních registračních míst. Náchází se u obecních živnostenských úřadů místně a věcně příslušných každému podnikateli. Tento systém byl vytvořen z důvodů zjednodušení administrativních postupů při zahájení a v průběhu podnikání a aby usnadnil podnikatelům vstup do podnikání. Ohlášení živnosti, žádost o koncesi, oznámení změny, doplnění či zrušení živnostenského

¹⁶ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4, HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

¹⁷ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

¹⁸ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

oprávnění, přihlášku k daňové registraci a podobně nahrazuje jednotný registrační formulář, který se podává na centrálních registračních místech. Slouží k jednotnému podání veškerých údajů souvisejících se zahájením, změnou nebo ukončením podnikání, které jsou shrnuty do jednotného registračního formuláře. Jednotný registrační formulář je k dispozici na internetových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu.¹⁹

¹⁹ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4, CZECHPOINT: *Slovník A-D* [online]. CZECHPOINT [12.1.2013]. Dostupné z: : <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/501>

2.4. Živnostenské úřady

V českém právním řádu jsou rozlišeny tři stupně živnostenské správy. Jedná se o:

- obecní živnostenské úřady,
- krajské živnostenské úřady
- Živnostenský úřad České republiky.

2.4.1. Obecní živnostenský úřad

Obecní živnostenské úřady zaujímají nejnižší úroveň. Jsou jimi odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, a na území hlavního města Prahy živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy.²⁰ Obecní živnostenské úřady vykonávají činnosti v rozsahu podle živnostenského zákona, kterými jsou přijímání oznámení změn, ohlášení živností a žádosti o udělení koncese, rozhodování o udělení koncese, provozování živnostenského rejstříku, vykonávání živnostenské kontroly a následné ukládání pokut za porušení povinností a podobně.²¹ Obecní živnostenský úřad také funguje jako centrální registrační místo, kde přijímá přihlášky k registraci a oznámení, které podnikatel podává v souvislosti s jeho podnikatelskou činností. Dále pak přijímá oznámení a hlášení v oblasti správy daní a poplatků a sociálního zabezpečení, oznamovací plnění vůči zdravotním pojišťovnám a úřadům práce. Úřad pak tyto údaje předá příslušnému správci daně, orgánu sociálního zabezpečení, příslušné zdravotní pojišťovně a úřadu práce. Plní také funkci jednotného kontaktního místa podle zvláštního právního předpisu o volném pohybu služeb.²²

²⁰ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

²¹ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

²² HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

2.4.2. Krajský živnostenský úřad

Krajskými živnostenskými úřady jsou odbory krajských úřadů a odbor Magistrátu hlavního města Prahy. Výkon krajských živnostenských úřadů spočívá v řídicí, koordinační, kontrolní a metodické činnosti. Může nařídít obecním živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly a rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů ve svém správním obvodu. Stejně jako obecní živnostenský úřad provozuje živnostenský rejstřík.²³

2.4.3. Živnostenský úřad ČR

U Živnostenského úřadu ČR vykonává působnost Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jeho hlavní náplní je spravování živnostenského rejstříku, zpracovává koncepce v oblasti živnostenského podnikání, může nařídít živnostenským úřadům provedení živnostenské kontroly, rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů, spolupracuje na úseku živnostenského podnikání s příslušnými správními úřady a plní další úkoly stanovené zvláštními právními předpisy.

²³ NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6

2.5. Kontrolní činnost živnostenského úřadu

2.5.1. Živnostenská kontrola

Živnostenskou kontrolu provádějí živnostenské úřady prostřednictvím svých zaměstnanců v rámci své působnosti u podnikatelů, kteří podnikají podle živnostenského zákona. Vykonávají ji obecní i krajské živnostenské úřady, přičemž krajský živnostenský úřad může nařídít obecnímu živnostenskému úřadu, aby provedl živnostenskou kontrolu a Živnostenský úřad ČR může nařídít provedení živnostenské kontroly jak živnostenskému úřadu krajskému tak i obecnímu.²⁴

Předmětem kontroly je dodržování povinností stanovených živnostenským zákonem a dalších povinností, které podnikateli vyplývají ze zvláštních právních předpisů, nebo plnění podmínek provozování živnosti u koncesí.²⁵

Kontrolující má při kontrole oprávnění požadovat po podnikateli doklady o splnění povinností, může pořizovat zvukové a obrazové záznamy. Zaměstnanec živnostenského úřadu, provádějící kontrolu, si může přizvat ke kontrole například policii, Českou obchodní inspekci a další. I kontrolovaný podnikatel má právo přizvat si během kontroly jím zvolenou třetí osobu, avšak její nepřítomnost není důvodem k přerušení kontroly. Kontroly se tedy účastní zaměstnanci obecních nebo krajských úřadů, podnikatel, zástupci některých dalších orgánů a podnikatelem zvolená třetí osoba.²⁶

Při zjištění nedostatků může podnikateli živnostenský úřad rozhodnutím uložit jejich odstranění. Lhůta k odstranění zjištěných nedostatků není zákonem stanovena, avšak měla by být přiměřená k povaze jednotlivého případu. Podnikatel má právo se proti rozhodnutí živnostenského úřadu odvolat nejpozději do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Odvolání však nemá odkladný účinek, a tudíž je rozhodnutí vykonatelné, i když není pravomocné. O kontrolním zjištění sepisuje kontrolující protokol a kontrolovaný má právo proti němu podat písemnou námitku ve lhůtě zákonem stanovenou. Vedoucí kontrolního orgánu potom o těchto námitkách rozhoduje.²⁷

²⁴ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

²⁵ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

²⁶ ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

²⁷ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

2.5.2. Přestupky

Fyzické osoby provozující živnost bez živnostenského oprávnění se dopouští přestupku, u právnické osoby pak jde o správní delikt. O přestupek se jedná, pokud fyzická osoba nejen že provozuje živnost bez živnostenského oprávnění, ale i pokud předloží nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti a nebo neoznámí, že hodlá pokračovat v provozování živnosti.

Za každý přestupek, který má charakter neoprávněného podnikání, hrozí sankce ve výši, která se odvíjí podle toho, o jaký druh živnosti se jedná a zároveň se přihlíží k rozsahu, způsobu, závažnosti a následkům protiprávního jednání. Výše pokuty za přestupek se pohybuje v rozmezí od 10 000 Kč až do 1 000 000 Kč. Při porušení některých přestupků může být udělena také bloková pokuta až do výše 5000 Kč.²⁸

2.5.3. Správní delikty

Pokud se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba dopustí protiprávního jednání, jedná se o správní delikt. Veškeré skutkové podstaty správních deliktů jsou uvedeny v §62 živnostenského zákona. Za správní delikt je uložena pokuta, která se pohybuje ve výši od 10 000 Kč do 1 000 000 Kč. Výměra pokuty závisí na závažnosti správního deliktu. Stejně jako za přestupek může být za správní delikt uložena bloková pokuta nejvýše 5000 Kč. Živnostenský úřad může zahájit řízení o uložení pokuty nejpozději do 1 roku ode dne, kdy se o správním deliktu dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

Spáchá-li jedna osoba více správních deliktů najednou, které projednává jeden správní orgán, pak se projednává ve společném řízení a sankce se ukládá podle ustanovení, které se vztahuje na správní delikt nejprísněji postižitelný.

Pokud právnická osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, aby správní delikt spáchán nebyl, pak se může zprostit odpovědnosti za tento správní delikt. Stejně se posuzuje odpovědnost za správní delikt u podnikající fyzické osoby.²⁹

Správní delikty projednává v prvním stupni obecní živnostenský úřad. Pokuty pak vymáhá a vybírá právě ten orgán, který je uložil. Veškeré příjmy plynoucí z příjmu pokut, jsou pak příjmem rozpočtu, ze kterého se hradí činnost těchto orgánů.³⁰

²⁸ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

²⁹ HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0.

³⁰ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

3. Živnostenské podnikání v Rakousku a na Slovensku

3. 1. Živnostenské podnikání v Rakousku

V Rakousku je velmi propracovaný systém, co se týče podnikání. Registrační proces podnikatele je zde poměrně jednoduchý a rychlý v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie. Lhůty pro vyřizování patří k nejkratším, a proto se podnikatelé mohou soustředit na svou podnikatelskou činnost a nemusí se zabírat administrativou spojenou se založením živnosti.³¹

Živností se rozumí samostatná pravidelná činnost, která je provozována za účelem dosažení hospodářského zisku.³²

Nejdůležitějším regulačním nástrojem pro provozování živnosti v Rakousku je živnostenský zákon (Gewerbeordnung - GewO) z roku 1994, který je však neustále přizpůsobován novým požadavkům. Živnostenský zákon se vztahuje na všechny obchodní činnosti, které jsou vykonávány pro zisk a nejsou zakázány zákonem nebo výslovně vyňaty, jako je například obchod s drogami a podobně. Živnostenský zákon se nevztahuje na regulovaná povolání podle jiných právních předpisů např. lékaři, notáři, atd..³³

Živnostenský zákon je tvořen sedmi hlavami. První hlava pojednává o obecných ustanoveních týkajících se živnostenského podnikání v Rakousku, zabývá se podmínkami provozování živnosti apod. Druhá hlava se týká specifikací jednotlivých živností. Třetí hlava je zaměřena na Rakouský trh. O orgánech živnostenské správy a jejich postupech se dočteme v hlavě čtvrté. Problémem sankcí se zabývá hlava pátá. V předposlední, tedy hlavě šesté, se dočteme o doplňujících ustanoveních týkajících se cizinců. Sedmou a zároveň poslední hlavu živnostenského zákona tvoří přechodná a závěrečná ustanovení.³⁴

³¹ DAŇAŘI ONLINE: *Podnikání v Rakousku* [online]. DAŇAŘI ONLINE [18.1.2013]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2204v2947-podnikani-v-rakousku/>

³² CZECH POINT: *Podnikání v Rakousku* [online]. CZECHPOINT [18.1.2013]. Dostupné z: download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56663

³³ BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *The Trade Act* [online]. BMWFJ [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.en.bmfj.gv.at/Enterprise/Trades/Seiten/TheTradeAct.aspx>

³⁴ Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

3.1.1. Podmínky provozování živnosti v Rakousku

Každý podnikatel, jenž chce v Rakousku provozovat živnost, musí splňovat podmínky všeobecné, kterými jsou:

- způsobilost k právním úkonům,
- minimální věk 18 let,
- trestní bezúhonnost,
- bydliště na území Rakouska,
- státní občanství v Rakousku popřípadě členského státu EU, EHP nebo Švýcarska.

Podle živnostenského řádu ale mohou cizinci v Rakousku podnikat i za předpokladu, že byly mezi domovským státem a Rakouskem uzavřeny státní smlouvy, popřípadě prokáží formální vzájemnost na základě úmluvy o vzájemnosti. Další podmínkou je bydliště na území Rakouska. Fyzická osoba, která v Rakousku nemá trvalé bydliště, musí ustanovit do funkce odpovědného zástupce. I v tomto případě platí výjimky vyplývající ze státních smluv, kterými je zaručena vymahatelnost správních pokut v zahraničí, avšak tato výjimka se nevztahuje na Českou republiku.

Dalším předpokladem podnikatele je, že nesmí naplňovat důvody, které by vylučovaly výkon živnosti. Důvody vylučující výkon živnosti jsou předchozí tresty i podmíněné za podvodný úpadek, poškozování cizího věřitele, zvýhodňování věřitele nebo poškozování zájmů věřitelů z hrubé nedbalosti, dále pak předchozí tresty za jinou trestnou činnost s trestem odnětí svobody přesahujícím 3 měsíce nebo peněžitým trestem přesahujícím 180násobek denní sazby, trest za určité finanční přečiny, anebo pravomocně zamítnutý návrh na konkurs z důvodu nedostatku majetku, pokud je viditelný v insolvenčním rejstříku, tedy 3 roky.

V některých případech, tedy při provozování živnosti regulované, musí být splněny i podmínky zvláštní, kterými se rozumí prokázání odborné způsobilosti.

Pokud chce živnost provozovat právnická osoba, je nezbytné jmenovat fyzickou osobu jakožto odpovědného zástupce, který musí splňovat odborné požadavky pro provozovaný druh podnikání. Odpovědný zástupce musí splňovat podmínky všeobecné, popřípadě i podmínky zvláštní u živností regulovaných. V podniku musí mít odpovídající pozici a měl by mít samostatnou pravomoc. U živností regulovaných pak musí mít také oprávnění jednat jménem právnické osoby jako jednatel u s.r.o., potažmo člen představenstva

a.s., nebo být zaměstnancem zaměstnaným alespoň na poloviční pracovní úvazek u dané právnické osoby a také musí být plně sociálně pojištěn. Každý odpovědný zástupce odpovídá podnikateli za odborně bezvadný výkon živnosti.³⁵

3.1.2. Členění živností

V Rakousku jsou pouze živnosti ohlašovací a dělí se na:

- volné
- regulované.

Živnost volná může být provozována na základě ohlášení příslušnému správnímu orgánu a za splnění všeobecných podmínek. Lze ji provozovat již od okamžiku ohlášení. Jedná se o veškeré živnosti, jež nejsou v živnostenském zákoně uvedeny pod živnostmi regulovanými. Mezi volné živnosti patří obchodní činnost, vyjma obchodu se zbraněmi, léčivy, apod. Jedná se tedy o negativní vymezení živnosti, což znamená, že veškeré činnosti, které nejsou explicitně uvedeny v seznamu živností regulovaných, jsou živnostmi volnými. Mohou nastat případy, kdy vzniknou pochybnosti o tom, zda se jedná o činnost spadající do živnosti regulované nebo volné, pak tedy rozhoduje Spolkové ministerstvo hospodářství, rodiny a mládeže.

U živností regulovaných musí být splněny podmínky nejen všeobecné, ale i zvláštní, které jsou dokládány určitým dokladem způsobilosti, jako je například maturita nebo praxe. Živnostenský zákon stanoví, které doklady jsou potřeba konkrétně u jednotlivé živnosti. U některých regulovaných živností vyžadujících zvláštní povolení živnostenský úřad zkoumá, zda nedošlo k závažnému porušení předpisů, které souvisí s provozováním živnosti. Tento proces je označován jako zkouška věrohodnosti. Děje se tak v případě, požádá-li podnikatel o povolení k podnikání, u kterého je potřeba mít tzv. spolehlivost. V tomto případě může tedy podnikatel začít podnikat až po nabytí právní moci rozhodnutí správního orgánu. Při registraci žadatele systém zkontroluje, zda má potřebnou spolehlivost pro provozování živnosti, tj. nesmí nijak závažně porušovat ustanovení v obchodním zákoně v souvislosti

³⁵ WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Doma, nikoli v domově* [online]. WKO [18.1.2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/rakousko/leitfadenpersonenbetreuer_cs.pdf, CZECH POINT: *Podnikání v Rakousku* [online]. CZECHPOINT [18.1.2013]. Dostupné z: download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56663

s dodržováním a ochraně zájmu. Mezi takovéto odvětví patří veškeré činnosti uvedené v § 95 a to např.: provozování cestovní kanceláře či prodej a výroba léků a jedů.³⁶

V živnostenském řádu se také můžeme setkat s pojmem „verbundene Gewerbe“, což znamená spojená živnost. Tou se rozumí skupina několika živností, která se skládá ze dvou nebo více regulovaných živností a jsou samy o sobě zcela nezávislé. Podnikatel, který disponuje živnostenským oprávněním pro jednu živnost v dané skupině, má právo provozovat i ostatní živnosti, které spadají do té určité skupiny živností, aniž by k nim prokázal odbornou způsobilost, vyjma tedy té jedné ohlášené živnosti. Příkladem takovéto skupiny živností může být např.: činnost zahradníka i květináře.³⁷

Další podskupinou živností regulovaných jsou živnosti řemeslné. U takovýchto živností je potřeba předložit doklad o způsobilosti, kterým může být např.: mistrovská zkouška. Příkladem takovýchto živností je povolání pekaře či maséra.³⁸

Oprávnění provozovat živnost je okamžik ohlášení správnímu orgánu, až na některé výjimky, jako třeba výkon pyrotechnika, kdy výkon živnosti může být uskutečňován teprve po nabytí právní moci rozhodnutí příslušného správního orgánu.³⁹

³⁶ UNTERNEHMENS SERVICE PORTAL. USP: *Gewerbe* [online]. USP [26.1.2013]. Dostupné z: https://www.usp.gv.at/Portal.Node/usp/public/content/gruendung/unternehmensgruendung_online_einzelunternehmen_gewerbe/gewerbe/gewerbeanmeldung_reglementierte_gewerbe/40809.html,
BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Unternehmenstätigkeiten* [online]. BMWFJ [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Seiten/ListederUnternehmenstätigkeiten.aspx>,
WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Der schnelle Überblick zu "Gewerbeberechtigung", "Gewerbeschein", "freien Gewerben" - mit weiterführenden Links* [online]. WKO [23.1.2013]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=502649&dstid=1342,
EINHEITLICHER ANSPRECHPARTNER NIEDERÖSTERREICH. EAP: *Gewerbe – Anmeldung* [online]. EAP [23.1.2013]. Dostupné z: <http://eap.no.e.gv.at/Verfahren.aspx?p=s&id=07aa945e-d5f4-4569-9097-d8da64336df4>

³⁷ WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Freie Gewerbe, Reglementierte Gewerbe, Teilgewerbe*. WKO [23.1.2013]. Dostupné z:

³⁸ BRATISLAVSKÁ REGIONÁLNA KOMORA. SOPK: *Podmienky podnikania v Rakúsku* [online]. SOPK [27.4.2013]. Dostupné z:

ba.sopk.sk/file.php?id=5_1225381539_podnikanie_v_at

³⁹ CZECH POINT: *Podnikání v Rakousku* [online]. CZECHPOINT [18.1.2013]. Dostupné z: download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56663

3.1.3. Subjekty oprávněné provozovat živnost

V Rakousku mohou živnost provozovat všichni občané, splnili-li minimálně všeobecné podmínky pro provozování živnosti. Právnícké osoby svou živnost vykonávají prostřednictvím odpovědného zástupce, který taktéž musí splňovat podmínky všeobecné a zvláštní.

Zahraniční fyzické osoby s místem podnikání v Rakousku mohou živnost ohlásit a následně ji provozovat jako tuzemci, jestliže existuje reciprocita, tedy smlouva o tom, že rakouským státním občanům je poskytováno v zemi původu cizince stejné právo, nebo má cizinec legální pobyt v Rakousku, anebo pokud pro provozování konkrétní živnosti není výslovná podmínka rakouského státního občanství.

Osoby bez státní příslušnosti a osoby, kterým byl poskytnut azyl, mohou vykonávat samostatnou výdělečnou činnost na základě povolení zdržovat se na území Rakouska za tímto účelem podle cizineckého práva. Osoby žádající o azyl mohou po dobu svého práva k pobytu ohlašovat a vykonávat živnost, avšak nejdříve od 4. měsíce následujícího od podání žádosti o azyl.

Pokud se na živnost nevztahuje tzv. výhrada tuzemců⁴⁰, pak mohou tuto živnost vykonávat i cizinci pocházející ze smluvních států EU, EHS a Švýcarska za stejných podmínek jako Rakušané. Státní příslušníci třetích zemí mají právo na provozování živnosti po celou dobu jejich práva na pobyt.⁴¹ Tzv. Bundeshöchstzahl v Rakousku udává maximální možné procento zaměstnaných cizinců, tedy 8%, na celkovou pracovní sílu v Rakousku.⁴²

Občané EU/EHP nepotřebují ke svému příjezdu do Rakouska žádné vstupní povolení ani povolení k pobytu. Při pobytu nad 3 měsíce mohou požádat o „povolení k pobytu pro občany EU/EHP“ (Lichtbildausweis für EWR-Bürger) na regionálním správním úřadu nebo cizinecké policii. Právo usadit se kdekoli na území státu je však dáno pouze tehdy, mají-li zajištěny dostatečné prostředky k obživě a mají-li zdravotní pojištění. Žadatel bude muset

⁴⁰ Živnosti s výhradou rakouské státní příslušnosti jsou živnost kominická a provozování puškařského řemesla pro vojenské zbraně a munice. Ohlášení takovýchto živností je podmíněno rakouským státním občanstvím a bydlištěm v tuzemsku.

⁴¹ WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH GRÜNDERSERVICE. WKO: *Gewerbeausübung durch Ausländer – Tschechisch*. WKO [23.1.2013]. Dostupné z: http://www.gruenderservice.at/format_detail.wk?stid=514945&dgid=1&dstid=0&titel=Gewerbeaus%C3%BCbung%2Cdurch%2CAusl%C3%A4nder%2C-%2CTschechisch

⁴² NÁRODNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ. NICM: *Rakousko - životní a pracovní podmínky*. NICM [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/rakousko-zivotni-a-pracovni-podminky>

doložit, že vykonává samostatně výdělečnou činnost, nebo prokáže, že lze důvodně předpokládat, že výdělečná činnost bude zahájena do šesti měsíců od vstupu do země.⁴³

3.1.4. Vznik, změna a zánik živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění v Rakousku v zásadě vzniká ohlášením, neboť veškeré živnosti, tedy živnost volná a regulovaná, spadají pod živnosti ohlašovací. Ohlášení živnosti se v některých spolkových zemích provádí přímo na hospodářské komoře a v některých spolkových zemích na příslušném magistrátu, popř. okresním hejtmanství.

Překážka pro získání živnostenského oprávnění může nastat v případě, že byl podnikatel pravomocně odsouzen za trestný čin, jehož skutková podstata se týká podnikání. Pokud se jedná o již podnikající osobu, překážkou pro výkon živnosti může být nezahájený konkurz v důsledku nedostatku majetku, soudní nebo správní zákaz činnosti, anebo zrušení živnostenského oprávnění na základě zákonných důvodů.⁴⁴

Ohlášení živnosti musí podnikatel učinit u místně příslušného správního orgánu. Žádost musí obsahovat přesné označení předmětu živnosti a místo podnikání. Dále musí žadatel k ohlášení přiložit doklady o jeho jménu, bydlišti, věku a státní příslušnosti. Pokud je to pro dané odvětví nutné, přikládá i osvědčení o odborné způsobilosti. Je-li žadatelem právnická osoba, pak musí k ohlášení přiložit také výpis z obchodního rejstříku, který nesmí být starší než 6 měsíců. Žadatel podává ohlášení osobně, poštou, faxem nebo prostřednictvím internetu. Okamžik doručení všech potřebných dokumentů příslušnému správnímu orgánu je i okamžikem vzniku živnostenského oprávnění. Žadatel je osvobozen od předložení dokladů, pokud příslušné údaje jsou již zapsány v obchodním rejstříku. Živnostenské oprávnění není odvislé od rozhodnutí správního orgánu, avšak správní řízení je zahájeno v taxativně vymezených případech, jako jsou živnosti, při kterých je potřeba splnění podmínky relativní spolehlivosti. Do 3 měsíců orgán zaregistruje žadatele do centrálního registru podnikání.⁴⁵ Během prvního měsíce se musí každý podnikatel přihlásit také k sociálnímu pojištění a u finančního úřadu. Tyto přihlášky může provést i v rámci přihlášení k živnosti u okresního

⁴³ Ministerstvo průmyslu a obchodu

⁴⁴ Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

⁴⁵ HULKÓ, Gábor. *Oprávnění k živnostenskému podnikání v České republice a ve vybraných státech Evropské unie*. Brno, 2005. Disertační práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva., Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

správního úřadu, který ohlášku předá jak správě sociálního pojištění, tak i finančnímu úřadu.⁴⁶ Ohlášením živnosti se podnikatel stává členem hospodářské komory s odpovídající povinností přispívat (výška závisí na spolkové zemi: od 40,- do 138,- EUR/rok).

Zahraniční fyzické osoby mohou v Rakousku podnikat jako samostatný podnikatel (Einzelunternehmer) za stejných podmínek jako domácí podnikatelé. Občané ČR se musí řídit v Rakousku místním pobytovým zákonem a dodržovat místně pobytové předpisy. Musí mít povolení k pobytu a povinně se registrovat. Podmínkou k povolení pobytu je přihlášení adresy místa pobytu v Rakousku, a to do tří dnů od příjezdu do Rakouska. Přihlašovací lístek (Meldezettel) se odevzdává u příslušných místních institucí, kterými jsou:

- ve spolkových zemích: přihlašovací služba obecních úřadů (Gemeindeamt);
- přihlašovací služba magistrátních okresních úřadů ve Vídni (Magistratische Bezirksamt). K registraci potom podnikatel potřebuje přihlašovací lístek (Meldezettel) a cestovní pas. Každé osobě, která se tímto způsobem v Rakousku registruje, je přiděleno osobní číslo, které je uvedeno na registračním formuláři (Meldebestätigung).⁴⁷

Každý podnikatel má povinnost oznámit správnímu orgánu s dostatečným předstihem veškeré změny týkající se živnostenského oprávnění.

Zánik živnostenského oprávnění může nastat několika různými způsoby. Právo provozovat živnost končí s výskytem důvodů, které vylučují výkon živnosti podle § 13, smrtí fyzické osoby, zánikem právnické osoby, odnětím živnostenského oprávnění příslušným úřadem, rozhodnutím soudu, uplynutím času a další. Příslušný úřad může živnostenské oprávnění zrušit v případě, nastane-li překážka v provozování živnosti podle § 13, podnikatel přestal splňovat podmínku spolehlivosti apod. Úřad může rovněž zrušit podnikateli oprávnění k provozu živnosti jen na určitou dobu, a to tehdy, kdy se očekává, že za určitých okolností daného případu, dojde za nějakou dobu k napravení nedostatků, jež vedly k odebrání živnostenského oprávnění.⁴⁸

⁴⁶ WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH GRÜNDERSERVICE. WKO: *Prospekt opatrování osob*. WKO [26.1.2013]. Dostupné z:

http://www.gruenderservice.at/dok_detail_file.wk?DocID=803879&ConID=420592&StID=515135

⁴⁷ Ministerstvo průmyslu a obchodu

⁴⁸ HULKÓ, Gábor. *Oprávnění k živnostenskému podnikání v České republice a ve vybraných státech Evropské unie*. Brno, 2005. Disertační práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva., Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

3.1.5. Živnostenský rejstřík

Centrální živnostenský rejstřík v Rakousku spravuje Spolkové ministerstvo hospodářství a práce. Okresní úřady jsou decentralizovanými rejstříky, kde se zapisují údaje o podnikatelích a ty jsou okamžitě automaticky přeneseny do centrálního rejstříku. Okresní úřady jsou tedy oprávněny provádět registrační činnost žadatelů o živnostenské oprávnění.

V centrálním živnostenském rejstříku jsou zaznamenány nejdůležitější údaje o všech podnikatelích v Rakousku. Poskytuje jednoduchý způsob přístupu k informacím o živnostnících, jako jsou např.: název firmy, místo podnikání apod. Centrální živnostenský rejstřík je jediným závazným zdrojem informací o živnostnících, kteří nejsou registrováni v obchodním rejstříku.⁴⁹

V létě roku 2015 bude na základě iniciativy Ministerstva hospodářství, statutárních měst a států v rámci projektu „GewInN“ spuštěn nový systém centrálního obchodního rejstříku, který by měl zaručit efektivnější, jednodušší a především méně nákladný způsob registrace všech podnikatelů v Rakousku. Je to důležitý krok k snadnějšímu a modernějšímu řízení podniku. Stávajících 14 decentralizovaných obchodních rejstříků v zemi bude nahrazeno celostátním jednotným systémem. Výrazně tím klesnou administrativní procedury, jež sužují místní orgány starající se o provoz a údržbu dat v registru, což bude mít za následky úsporu času a peněz. Tento obchodní rejstřík bude propojen i se všemi živnostenskými úřady a dalšími správními orgány.⁵⁰

Přístup do rejstříku je zpoplatněn. Výpis s aktuálními údaji stojí 1,09 euro a částečný výpis 0,58 euro. Za poplatek lze také získat výpis úplný i částečný s daty historickými a odpovědi na dotazy týkající se obchodního rejstříku.⁵¹

⁴⁹ BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Zentrales GewerbeRegister* [online]. BMWFJ [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Seiten/ZentralesGewerbeRegister.aspx>

⁵⁰ BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Mitterlehner: Neues zentrales GewerbeRegister spart Kosten und erleichtert Unternehmen das Wirtschaften* [online]. BMWFJ [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Presse/Archiv/Archiv2012/Seiten/MitterlehnerNeueszentralesGewerbeRegisterspartKostenunterleichtertUnternehmendasWirtschaften.aspx>

⁵¹ JUSLINE: *Zentralen GewerbeRegister-Abfrage* [online]. JUSLINE [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.jusline.at/?cpid=8a14108cec128b4d771dcfe956e68a0b>

3.1.6. Jednotné kontaktní místo

Hlavním internetovým portálem v Rakousku je www.eap.gv.at. Prostřednictvím tohoto portálu lze získat přístup ke kontaktním místům ve všech 9 spolkových zemích Rakouska a nachází se zde informace o tom, jak začít podnikat a poskytovat služby v Rakousku. Na tomto portále je tedy možné vyřídit administrativní postupy on-line. Veškeré potřebné žádosti a podpůrné doklady se předkládají v elektronické formě.⁵²

3.1.7. Živnostenské úřady

Živnostenskými úřady prvního stupně jsou ve statutárních městech magistráty a ve městech bez vlastního statutu a obcích okresní úřady. Na těchto úřadech podnikatelé ohlašují živnosti a mohou zde vykonávat i administrativní úkony spojené s tímto ohlášením, jako je např.: přihlášení k sociálnímu pojištění a u finančního úřadu.

Správním orgánem na nejvyšším stupni živnostenské správy je Ministerstvo hospodářství a práce. Je ústředním orgánem státní správy v oblasti živnostenského podnikání.⁵³

Jisté pravomoci v oblasti živnostenského práva mají okrajově i další správní orgány, kterými jsou komora živnostníků, policie a orgány veřejné bezpečnosti.

3.1.8. Živnostenská kontrola

Živnostenskou kontrolu provádí nejen živnostenské úřady, tedy magistráty či okresní úřady, ale mají k tomu oprávnění i jiné orgány státní správy, kterými jsou policie a orgány veřejné bezpečnosti. Primárně kontrolu provádějí zaměstnanci úřadů, avšak v rámci své působnosti mohou rozdělit jednotlivé pravomoci mezi výše zmíněné subjekty. Všechny subjekty živnostenské kontroly jsou potom povinni spolupracovat a za výsledky kontroly jsou odpovědni společně a nerozdílně.

V rozsahu nezbytném pro vymáhání dodržování pravidel živnostenského podnikání stanovených v živnostenském zákoně a pracovněprávních předpisů, jsou kontroloři oprávněni

⁵² EVROPSKÁ KOMISE. EUROPA: *Jednotná kontaktní místa* [online]. EUROPA [28.1.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_cs.htm

⁵³ Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

požadovat od podnikatelů součinnost při provádění kontroly. Podnikatel musí předložit na výzvu kontrolora všechny nezbytné dokumenty související s předmětem kontroly. Dále také musí umožnit kontrolorovi vstup do všech prostorů, které slouží k jeho podnikatelské činnosti.

Předmětem kontroly bývá především kontrola dodržování GewO, ale také kontrola možného ohrožení životního prostředí, předpisů bezpečnosti práce, zaměstnávání cizinců apod. Při nálezů nedostatků v těchto případech pak musí kontroloři oznámit výsledky správním úřadům se speciální působností, tedy např.: úřadům ochrany životního prostředí.⁵⁴

3.1.9. Pokuty

Osobám, které spáchaly správní delikt, může být uložena pokuta do 3600 Euro. Příkladem může být neoprávněné podnikání bez patřičného oprávnění. Za správní delikt jako je „die Geldwäschemeldestelle“⁵⁵ může být postih ve výši až 30 000 Eur a 20 000 Eur, pokud se podnikatel nepokusil zamezit takovémuto správnímu deliktu. Přestupky, jež se pohybují v rozmezí až 2 180 Eur, spočívají např. v porušení podmínek pro provozování živnosti stanovené živnostenským zákonem. Při porušení § 114 za nalévání alkoholu mladistvým, hrozí podnikateli pokuta od 108-3600 Eur.

Výnosy z těchto pokut jsou příjmem do rozpočtu regionu, v němž byl správní delikt spáchán. Následně jsou tyto příjmy použity na hospodářský rozvoj regionu a podporu podnikatelů.⁵⁶

⁵⁴ Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

⁵⁵ Doslovný překlad: praní špinavých peněz

⁵⁶ Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994

3.2. Živnostenské podnikání na Slovensku

Podmínky živnostenského podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním upravuje zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní ve znění pozdějších předpisů. Na Slovensku se živnostenským podnikáním rozumí každá samostatná a soustavně provozovaná činnost, která není vyloučena živnostenským zákonem, je provozována vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.⁵⁷

3.2.1. Podmínky provozování živnosti na Slovensku

Podmínky pro provozování živnosti na Slovensku jsou všeobecné a zvláštní. Mezi všeobecné podmínky patří:

- dosažení věku 18 let,
- bezúhonnost
- způsobilost k právním úkonům.

Zvláštní podmínkou pak je odborná způsobilost nebo jiná způsobilost pro výkon živnosti. Zvláštní podmínky se liší v závislosti na druhu živnosti.⁵⁸ Zvláštní odbornou způsobilostí je podle živnostenského zákona souhrn teoretických znalostí, praktických dovedností a ovládání technických nebo technologických postupů.

3.2.2. Subjekty oprávněné provozovat živnost

Na Slovensku může živnost provozovat jak osoba fyzická, tak i právnická, pokud to nevylučují zvláštní zákony. Jedná-li se o právnickou osobu nebo fyzickou osobu, která nesplňuje zvláštní podmínky živnosti řemeslné či vázané, anebo nemá bydliště na území Slovenské republiky, vykonává provozování živnosti odpovědný zástupce. Odpovědným zástupcem může být pouze fyzická osoba, která je ustanovena podnikatelem a splňuje

⁵⁷ MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Živnostenské podnikanie* [online]. MINV [5. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?zivnostenske-podnikanie>

⁵⁸ MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM. MIC: *Živnostenské podnikanie* [online]. MIC [5.2.2013]. Dostupné z: <http://mic.iom.sk/sk/praca/podnikanie/86-zivnostenske-podnikanie-na-slovensku-podmienky.html>

podmínky všeobecné i zvláštní. Zabezpečuje odborné vykonávání činnosti během provozování živnosti. Odpovědný zástupce musí být během provozování živnosti v pracovním poměru vůči podnikateli, to se však netýká manžela popřípadě manželky podnikatele a osob, které jsou v přímém příbuzenském vztahu vůči podnikateli.⁵⁹

Fyzická osoba s místem bydliště nebo právnická osoba se sídlem mimo území Slovenské republiky, tedy zahraniční osoba, může na území Slovenské republiky provozovat živnost za stejných podmínek a ve stejném rozsahu jako slovenská fyzická či právnická osoba. Zahraniční osoba může na území Slovenska podnikat prostřednictvím zřízení organizační složky nebo podniku zahraniční osoby.⁶⁰

Práva, která jsou ustanovena živnostenským zákonem, se zaručují rovně všem osobám v souladu se zásadou rovného zacházení v pracovněprávních a obdobných právních vztazích. Zakazuje se diskriminace z důvodu manželského či rodinného vztahu, barvy pleti, jazyka a podobně. Pokud se osoba domnívá, že její práva byla dotčena nedodržením zásady rovného zacházení, může se obrátit na soud a domáhat se právní ochrany ustanovené zvláštním zákonem.⁶¹

3.2.3. Členění živností

Na Slovensku jsou živnosti trojího druhu, a to:

- řemeslné,
- vázané
- volné.

Řemeslná živnost je taková, kdy k provozování této živnosti musí být splněna podmínka odborné způsobilosti získaná vyučením v oboru. U živnosti vázané musí být odborná způsobilost získaná jiným způsobem. Živnost volná není vázána na splnění podmínky odborné ani jiné způsobilosti pro provozování této živnosti, musí být splněny pouze podmínky všeobecné. U řemeslné živnosti se odborná způsobilost prokazuje výučním listem, nebo jiným dokladem o řádném ukončení příslušného výučního či studijního oboru.

⁵⁹ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

⁶⁰ MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM. MIC: *Živnostenské podnikanie* [online]. MIC [5.2.2013].

Dostupné z: <http://mic.iom.sk/sk/praca/podnikanie/86-zivnostenske-podnikanie-na-slovensku-podmienky.html>

⁶¹ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

Odborná způsobilost pro živnosti vázané je upravena zvláštními předpisy, které jsou uvedeny v příloze živnostenského zákona.⁶²

3.2.4. Vznik, změna a rozsah živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění, tedy oprávnění provozovat živnost, vzniká právnickým osobám, které jsou již zapsané do obchodního rejstříku nebo se do něj nezapisují a dále pak fyzickým osobám, které mají bydliště v členském státě Evropské unie nebo Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, dnem ohlášení, popřípadě dnem pozdějším, pokud tak podnikatel uvede v ohlášení.

Průkazem živnostenského oprávnění je osvědčení o živnostenském oprávnění. Do vydání tohoto osvědčení se živnostník prokazuje stejnopisem ohlášení s prokázáním doručení a následně je pak průkazem živnostenského oprávnění výpis z živnostenského rejstříku.

Ten, kdo chce provozovat živnost, musí svůj úmysl ohlásit živnostenskému úřadu místně příslušnému podle sídla právnické osoby nebo místa bydliště fyzické osoby. Pokud se jedná o osobu zahraniční, místně příslušný je ten živnostenský úřad, který je v místě adresy, kde zahraniční osoba vykonává svou podnikatelskou činnost nebo v místě organizační složky podniku zahraniční osoby.⁶³

Ohlášení živnosti živnostenskému úřadu podává podnikatel na formuláři vydaným Ministerstvem vnitra, ke kterému připojí jako přílohu doklad o úhradě správního poplatku za vystavení osvědčení o živnostenském podnikání ve formě kolku. Správní poplatky jsou ve výši 5 Euro za ohlášení živnosti volné a 15 Euro za ohlášení živnosti řemeslné a vázané. Rovněž musí v ohlášení uvést údaje, které jsou potřebné k vyžádání výpisu z rejstříku trestů. Není tedy potřeba dokládat k ohlášení výpis z trestního rejstříku v písemné formě, neboť živnostenský úřad si jej elektronicky vyžádá sám. Jakmile živnostenský úřad zjistí, že ohlášení má veškeré náležitosti a podnikatel splňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem, vydá osvědčení o živnostenském oprávnění nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy mu bylo doručeno ohlášení živnosti a výpis z rejstříku trestů.

Pokud živnostenský úřad zjistí, že ohlášení nemá potřebné náležitosti, vyzve podnikatele, aby tyto nedostatky odstranil nejpozději do 15 dnů, avšak tuto lhůtu může

⁶² Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenském podnikání

⁶³ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenském podnikání

živnostenský úřad na žádost podnikatele prodloužit. Jestliže nastanou okolnosti týkající se změny údajů stanovených v ohlášení živnosti, je podnikatel povinen ohlásit je živnostenskému úřadu nejpozději do 15 dnů ode dne vzniku těchto změn.⁶⁴

Rozsah živnostenského oprávnění se odvíjí dle předmětu podnikání. Z hlediska předmětu podnikání rozlišujeme živnost obchodní, výrobní a poskytující služby. Mezi obchodní živnosti patří zejména pohostinská činnost, maloobchod, kdy se zboží prodává konečnému spotřebiteli, nebo velkoobchod, jehož účelem je prodej zboží jinému provozovateli živnosti. Co se týče živnosti výrobní, podnikatel má právo v rámci živnostenského oprávnění například prodávat a opravovat výrobky, zhotovovat stroje, nářadí určené na výrobu konečného produktu a podobně. Živnostmi poskytující služby se rozumí takové služby, při kterých podnikatel poskytuje údržbu a opravu věcí, přepravu osob a zboží a vykonává další práce sloužící k uspokojování dalších potřeb.⁶⁵

3.2.5. Zánik živnostenského oprávnění

Živnostenské oprávnění pozbývá platnosti zánikem právnické osoby, smrtí fyzické osoby, pokud však v živnosti nepokračují dědici a správci dědictví. Pokud byla živnost založena na dobu určitou, pak živnostenské oprávnění zaniká uplynutím této doby. Živnostenské oprávnění může zaniknout i v případě uplynutí lhůty povoleného přechodného pobytu anebo trvalého pobytu, či jeho zrušením. Je-li v oznámení uvedený den skončení podnikání, pak živnostenské oprávnění zaniká tímto dnem, pokud však den skončení v oznámení uveden není, zaniká živnostenské oprávnění dnem následujícím po dni doručení oznámení o ukončení živnosti živnostenskému úřadu. Podnikatel má také možnost na určitou dobu podnikání pozastavit. Tato doba se může pohybovat v rozmezí 6 měsíců až 3 roky. Živnostenské oprávnění zaniká i v případě ustanovení zvláštního předpisu nebo rozhodne-li tak živnostenský úřad. Živnostenský úřad může živnostenské oprávnění zrušit, pokud již podnikatel nesplňuje podmínky způsobilosti k právním úkonům, bezúhonnosti, nastanou mu překážky v provozování živnosti, poruší-li závažně podmínky a povinnosti při provozování živnosti, které jsou stanoveny zákonem a jinými zvláštními předpisy, anebo pokud nezačne

⁶⁴ ESEROCKA: *Živnostenské podnikanie - živnostenský zákon a aktuálne zmeny* [online]. ESEROCKA [9.2.2013]. Dostupné z: http://www.eserocka.sk/zivnostenske_podnikanie.html, Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

⁶⁵ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

provozovat živnost ve lhůtě delší než 2 roky od vzniku živnostenského oprávnění, nebo pokud bez pozastavení provozování živnosti přestane živnost provozovat na dobu delší než 2 roky.⁶⁶

3.2.6. Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je tvořen údaji o podnikatelích. Tyto údaje do rejstříku zapisují obvodní úřady prostřednictvím informačního systému živnostenského podnikání, jehož správcem je Ministerstvo vnitra Slovenské republiky. Mezi zapisované údaje o podnikatelích patří například základní osobní údaje, jako je jméno, příjmení, akademický titul, dále pak identifikační číslo podnikatele, které mu je přiděleno po získání živnostenského oprávnění, místo, potažmo sídlo podnikání, předmět podnikání, datum vzniku živnostenského oprávnění atd.

Den zápisu podnikatele do obchodního rejstříku je totožný se dnem vzniku živnostenského oprávnění a zápis do živnostenského rejstříku vykoná živnostenský úřad podle výpisu z obchodního rejstříku, který mu elektronicky zašle rejstříkový soud.

Živnostenský rejstřík se dělí na část veřejnou a neveřejnou. Neveřejná část je tvořena údaji o rodném čísle, rodném příjmení, datem a místem narození podnikatele. Tyto údaje jsou poskytovány pouze té fyzické osobě, které se přímo týkají. Pak je neveřejná část tvořena ještě údaji, sloužící pro účely daňové registrace, přihlášení se do systému povinného zdravotního pojištění a údaje potřebné na vyžádání výpisu z rejstříku trestů. Takovéto údaje se poskytují pouze dotknutým orgánům a institucím, tedy například daňovým úřadům či zdravotním pojišťovnám.

Ve veřejné části živnostenského rejstříku jsou zpřístupněny informace jako například místo nebo sídlo podnikání, předmět podnikání, identifikační číslo apod. Tyto údaje se zveřejňují bez zbytečného odkladu. Do veřejné části živnostenského rejstříku může kdokoli nahlížet a požadovat od živnostenského úřadu výpis. Správní poplatek za výpis z veřejné části živnostenského rejstříku činí 3 Eura.⁶⁷

⁶⁶ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

⁶⁷ ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Živnostenský register* [online]. Cit.[13. 2. 2013]. Dostupné z: http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_200/Administrativne_zdroje_udajov/ch121111.rtf.

3.2.7. Jednotné kontaktní místo

Jednotné kontaktní místo vzniklo na Slovensku z důvodů zefektivnění a ulehčení vstupu slovenských, ale i zahraničních zájemců o podnikání v oblasti služeb na slovenský trh. Díky JKM lze zařídit veškeré potřebné administrativní povinnosti a některé další registrační úkony spojené s podnikatelskou činností, jako např.: ohlášení živnosti, ukončení podnikání, přihlášení se do systému povinného zdravotního pojištění a podobně, a to vše na jednom místě, což vede ke zkrácení celkové doby potřebné k vyřízení živnosti. Kromě těchto služeb JKM také poskytují poradenství a informace nezbytné ke vzniku živnostenského oprávnění a o podmínkách poskytování služeb na území Slovenské republiky.

Na Slovensku existuje 50 fyzických a 1 elektronické JKM. Fyzické JKM na Slovensku vzniklo v roce 2007. Všechny 50 obvodních úřadů plní funkci JKM. Hlavní funkcí fyzického JKM je poskytování informací související s přístupem a vykonáváním podnikatelské činnosti, přijímání údajů a dokladů potřebných k začátku podnikání a elektronické zasílání těchto údajů a dokladů kompetentním orgánům.

Od roku 2012 existuje také elektronické JKM. Prostřednictvím informačního portálu, nacházejícího se na internetových stránkách Ministerstva SR, poskytuje kompletní a podrobné informace pro zájemce o podnikání týkající se podmínek pro udělení živnostenského oprávnění, ale i příslušných právních norem, správních poplatků, nebo kontaktů na další kompetentní orgány. Prostřednictvím Ústředního portálu veřejné správy SR poskytuje elektronické služby, které umožňují pomocí internetu ohlásit živnost na online formuláři a vykonávat další úkony související s podnikáním.⁶⁸

⁶⁸ MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Jednotné kontaktné miesta v SR* [online]. MINV [13. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?jednotne-kontaktne-miesta-v-sr>, PODNIKAJTE: *Charakteristika živnosti* [online]. PODNIKAJTE [13. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.podnikajte.sk/start-podnikania/c/55/category/zivnost/article/charakteristika-zivnosti.xhtml>, Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

3.2.8. Živnostenské úřady

Na Slovensku státní správu v živnostenském podnikání vykonávají:

- živnostenské, tedy obvodní úřady
- Ministerstvo vnitra Slovenské republiky.

Obvodní úřad vykonává působnost živnostenského úřadu v prvním stupni. Jeho úlohou je zapisování podnikatelů, kterým bylo vydáno živnostenské oprávnění, do informačního systému živnostenského podnikání. Zastává také funkci JKM pro činnosti, které jsou živností, podnikáním na základě jiného než živnostenského oprávnění, pokud tak předepisují zvláštní zákony a poskytováním služeb podle zvláštních předpisů.

Ministerstvo vnitra Slovenské republiky působí jako ústřední orgán státní správy pro živnostenské podnikání. Plní funkci řídicí, kontrolní, inspekční a vyhledávací co se státní správy v živnostenském podnikání týče. V otázkách živnostenského podnikání spolupracuje s jinými ústředními orgány, právníckými osobami i živnostenskou komorou, vzdělává a zvyšuje kvalifikaci zaměstnanců v obvodních úřadech.⁶⁹

3.2.9. Živnostenská kontrola

Živnostenskou kontrolu provádí zaměstnanci živnostenského úřadu, kteří se prokazují průkazem kontrolora. Tito zaměstnanci neboli kontroloři vykonávají kontrolu nad dodržováním podmínek a povinností, které podnikatelům vyplývají z živnostenského zákona a dalších zvláštních předpisů. Zjišťují soulad mezi stavem skutečným a žádoucím. Následně se určí odlišnosti a hledá se důvod těchto odlišností a možnost jejich nápravy. O zjištěných nedostatecích se sepisuje protokol, který je doručen jak samotnému kontrolovanému podnikateli, tak i jinému dotčenému orgánu státní správy.

Podnikatel a osoba, která je odpovědná za činnost provozovny musí poskytovat součinnost při kontrole. Má povinnost prokázat kontrolorům svou totožnost, umožnit jim vstup do provozovny a do všech prostorů, souvisejících s podnikáním, poskytnout potřebné informace, doklady a vysvětlení. Při výkonu kontroly mají kontroloři povinnost zachovat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se během kontroly dozvěděli.⁷⁰

⁶⁹ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

⁷⁰ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, zákon č. 10/1996 o kontrole v štátnej správe

3.2.10. Pokuty

Živnostenský úřad může podnikateli uložit pokutu ve výši až 1659 Eur, provozuje-li činnost bez živnostenského oprávnění, která je předmětem živnosti volné, neustanoví odpovědného zástupce, i když by podle živnostenského zákona měl, nedodrží podmínky ustanovené živnostenským zákonem, nebo neohlásí živnostenskému úřadu zřízení provozovny. Pokutu až 3319 Eur může živnostenský úřad uložit v případě, že podnikatel provozuje činnost, která je předmětem živnosti vázané nebo řemeslné a nemá k tomu živnostenské oprávnění. Pokutu až do 663 Eur ukládá živnostenský úřad podnikateli, pokud například neohlásí změny údajů obsažených v ohlášení, či neoznámí živnostenskému úřadu ustanovení odpovědného zástupce do funkce. Odpovědnému zástupci může být také uložena pokuta až 663 Eur, vykonává-li funkci odpovědného zástupce ve více než jedné provozovně.

V některých případech může přímo kontrolor uložit podnikateli blokovou pokutu, která činí maximálně 165 Eur. Jedná se o porušení povinnosti, kdy například podnikatel neoznačí provozovnu nejpozději dnem začátku podnikání, které je spolehlivě zjištěno a podnikatel je tuto pokutu ochoten zaplatit. Na bloku o uložení pokuty je vyznačen údaj o tom kdy a za jaké porušení povinnosti byla bloková pokuta vydána. Bloky na ukládání pokut vydává Ministerstvo financí Slovenské republiky a živnostenský úřad tyto bloky odebírá od daňového úřadu. Proti uložení blokové pokuty není možno se odvolat. Živnostenský úřad může mimo jiné uložit také pořádkovou pokutu až 331 Eur osobě, která maří, ruší a ztěžuje výkon živnostenské kontroly.

Živnostenský úřad může pokutu uložit nejpozději do jednoho roku, kdy se dozvěděl o neoprávněném podnikání fyzické či právnické osoby, nejpozději však do 5 let od doby, kdy k porušení došlo. V ostatních případech konání o uložení pokuty může živnostenský úřad začít do 1 roku ode dne, kdy se o skutečnosti dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy tato skutečnost trvala.

Výše pokut se odvíjí od závažnosti, času trvání nebo následků protiprávního konání. Přijaté pokuty živnostenskými úřady jsou příjmy do státního rozpočtu Slovenské republiky.⁷¹

⁷¹ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

4. Srovnání podmínek pro živnostenské podnikání ve vybraných zemích

Předchozí kapitoly vymezují systém živnostenského podnikání v Česku, Rakousku a na Slovensku. V další části této práce bude pozornost věnována komparaci tohoto systému mezi uvedenými třemi zeměmi.

4.1. Druhy živností

Tab. 4.1.1 Členění živností

Země	Druhy živností
Česko	ohlašovací- řemeslné, vázané, volné; koncesované
Rakousko	ohlašovací- volné, regulované
Slovensko	ohlašovací- řemeslné, vázané, volné

Ve své podstatě jsou druhy živností všech tří zemí téměř totožné, vyjma České republiky, kde živnostenské oprávnění vzniká dvojím způsobem. A to ohlášením, nebo udělením koncese. V ostatních dvou případech, tedy v Rakousku a na Slovensku, vzniká živnost pouze ohlášením a podnikatelé mohou začít provozovat živnost již okamžikem ohlášení živnosti, na rozdíl od Česka, kdy v některých případech stanovených živnostenským zákonem, vzniká živnost až po udělení koncese.

Živnosti ohlašovací jsou v Česku a na Slovensku stejné a podmínky pro získání těchto živností se nijak neliší. V Rakousku se živnosti ohlašovací dělí pouze na dvě kategorie, a to živnosti volné a regulované. Živnosti regulované jsou uvedeny v živnostenském řádu a u každé jsou vymezeny podmínky odborné způsobilosti, které musí být splněny. V Rakousku živnosti volné konkrétně vymezeny nejsou, a proto všechny živnosti, které nejsou považovány za regulované, jsou živnostmi volnými.

Osoba, která v jednom z těchto tří států, potažmo z celé Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarské konfederace, získala odbornou kvalifikaci pro výkon regulované živnosti, by měla mít v zásadě povolený přístup ke stejnému povolání v jiném členském státě, a to i tehdy, pokud se požadované vzdělání a příprava liší do určité míry v obsahu nebo trvání. To však ještě neznamená, že každý, kdo má odbornou kvalifikaci na určité povolání v jednom státě, může vykonávat totéž i v jiném členském státě. Odborná kvalifikace se totiž musí nejprve posoudit orgánem za tímto účelem zřízeným ve správním

řízení, jehož výsledkem je výrok, zda je uchazeč odborně způsobilý pro výkon regulované činnosti či nikoli.⁷²

Podmínky provozování živnosti se ve všech třech zemích dělí na všeobecné a zvláštní. V České i Slovenské republice mezi všeobecné podmínky patří dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost. V Rakousku jsou všeobecnými podmínkami minimální věk 18 let, způsobilost k právním úkonům, trestní bezúhonnost, bydliště na území Rakouska, rakouské státní občanství popřípadě členského státu EU, EHP nebo Švýcarska.

Zvláštními podmínkami se kardinálně rozumí odborná či jiná způsobilost, v závislosti na druhu živnosti. Zpravidla ve všech vybraných zemích se odborná způsobilost prokazuje dokladem o praxi, ukončení studia a podobně. Výjimkou je Rakousko, kdy se po podnikatelích, jež chtějí provozovat regulovanou živnost a je tak stanoveno v živnostenském zákoně, požaduje tzv.: zkouška spolehlivosti.

⁷² Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace

4.2. Administrativní náročnost při podání žádosti o živnostenské oprávnění

Ve vytipovaných zemích fungují tzv. jednotná kontaktní místa. Byla zřízena ve všech členských státech EU a státech, které jsou smluvními stranami dohody o EHP a spolu tak vytvářejí celoevropskou síť jednotných kontaktních míst pod názvem „EUGO Network“. ⁷³ Jejich účelem je usnadnit podnikatelům založení živnosti. Jsou zacílena na pomoc podnikatelům v rámci oblasti poskytování služeb. Hlavními úlohami JKM jsou poskytnout podnikateli informace o podnikání a zprostředkovat kontakt s příslušným úřadem.

V České republice existuje 15 jednotných kontaktních míst, které se nachází na obecních živnostenských úřadech v krajských městech a pak je také zřízeno jedno elektronické JKM. Na stránkách www.businessInfo.cz lze pokládat dotazy ohledně podnikání v celé EU a pakliže je osoba držitelem elektronického podpisu, může si zde zažádat i o oprávnění k poskytování služby. ⁷⁴

V Rakousku je JKM ve všech rakouských spolkových zemích, dohromady tedy funguje 9 jednotných kontaktních míst v celém Rakousku. I zde funguje elektronické JKM. Hlavním portálem elektronického kontaktního místa je www.eap.gv.at. ⁷⁵

Na Slovensku JKM fungují prostřednictvím 50ti fyzických a 1 elektronického jednotného kontaktního místa. Úlohu fyzických JKM plní všechny obvodní úřady, odbory živnostenského podnikání v SR. 1. ledna 2012 bylo spuštěno i elektronické JKM. Elektronické JKM je poskytováno prostřednictvím informačního portálu nacházejícího se na internetových stránkách Ministerstva vnitra SR.

Ve všech vybraných zemích lze prostřednictvím elektronického JKM z pohodlí domova ohlásit živnost, nebo požádat o udělení živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů, ale též zařídít i jiné úkony související s podnikáním, jako například oznámit změny v živnostenském oprávnění nebo požádat o výpis z živnostenského rejstříku. ⁷⁶

V České republice existují jednotné registrační formuláře, prostřednictvím kterých podnikatel může učinit přihlášení k živnostenskému úřadu, ale i k úřadu finančnímu, správě

⁷³ MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Jednotné kontaktné miesta v SR* [online]. MINV [28. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?jednotne-kontaktne-miesta-v-sr>

⁷⁴ MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: *Jednotná kontaktní místa* [online]. MPO [28. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument70853.html>

⁷⁵ EVROPSKÁ KOMISE. EUROPA: *Jednotná kontaktní místa* [online]. EUROPA [28.3.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_cs.htm

⁷⁶ MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Elektronické jednotné kontaktné miesto* [online]. MINV [28. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?elektronicke-jednotne-kontaktne-miesto>

sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně a pracovnímu úřadu. Po ohlášení živnosti a splnění podmínek stanovených živnostenským zákonem provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku ve lhůtě 5 dnů ode dne doručení ohlášení. V případě žádosti o udělení koncese rozhodne živnostenský úřad o udělení do 30 dnů od doručení žádosti obecnímu živnostenskému úřadu a do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese provede zápis do živnostenského rejstříku. Následně je podnikateli vydán výpis, který slouží jako doklad živnostenského oprávnění. Jakmile podnikatel živnost ohlásí, popřípadě požádá o udělení koncese, musí zaplatit správní poplatek, který činí 1000 Kč za první ohlášení či žádost o koncesi a 500 Kč za každou další živnost. Avšak ohlašuje-li podnikatel více živností najednou, pak platí správní poplatek jen za jednu živnost, a to ve výši odpovídající nejvyšší sazbě. Pokud je žádost podána prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy (tzv. Czech POINT), pak je správní poplatek, mimo výše uvedené, ještě 50 Kč. Správní poplatky lze uhradit v hotovosti přímo na živnostenském úřadě, popřípadě složenkou nebo platební kartou.⁷⁷

V Rakousku se živnost ohlašuje na hospodářské komoře, magistrátu popřípadě okresním hejtmánství. Na těchto místech podnikatel může zároveň v rámci ohlášení živnosti provést přihlášení k sociálnímu pojištění a u finančního úřadu. U těchto dvou institucí se musí povinně každý podnikatel přihlásit během prvního měsíce od ohlášení živnosti. Okamžikem ohlášení a splněním všech předpokladů může podnikatel začít provozovat živnost, nejedná-li se však o živnost regulovanou, u které by bylo potřeba ověřit spolehlivost žadatele. V tomto případě by podnikatel mohl začít provozovat živnost až po nabytí právní moci rozhodnutí o spolehlivosti podnikatele.⁷⁸ Při ohlášení živnosti, u které není nutná zkouška spolehlivosti tzv. *Zuverlässigkeitsprüfung*, je správní poplatek 57 Euro a u živnosti, která může být provozována až na základě úspěšných výsledků při prověřování spolehlivosti žadatele, činí správní poplatek 195 Euro.⁷⁹ V Rakousku existují i tzv. spojené živnosti, kdy podnikateli stačí ohlásit a zaplatit jen jednu živnost, jež spadá pod spojenou živnost a tím získává právo provozovat i další živnosti, které do skupiny tzv. „verbundene Gewerbe“ patří.

Na Slovensku se živnost ohlašuje na živnostenském úřadě nebo prostřednictvím ústředního portálu veřejné správy SR, pokud je tedy podnikatel držitelem elektronického

⁷⁷ IPODNIKATEL: *Ohlášení živnosti – formuláře a správní poplatky* [online]. IPODNIKATEL [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/ohlaseni-zivnosti-formulare-a-spravni-poplatky.html>

⁷⁸ HELP: *Informace o činnosti pečovateli v rakouských domácnostech* [online]. HELP [3. 4. 2013]. Dostupné z: https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/resources/documents/Hausbetreuung_CZ_April09.pdf

⁷⁹ WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Gründungskosten sind von der Rechtsform abhängig* [online]. WKO [3.4.2013]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?AngID=1&StID=270839&DstID=0

podpisu. Při ohlašování živnosti zabezpečí JKM automaticky registraci na daňovém úřadě a registraci do systému povinného zdravotního pojištění. Živnostenský úřad následně vydá živnostenské oprávnění nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne, kdy mu ohlášení živnosti bylo doručeno. Správní poplatky činí 5 Euro za vydání živnostenského oprávnění na každou volnou živnost a 15 Euro za každou živnost vázanou či řemeslnou.

4.3. Živnostenské úřady

Tab. 4.3.1 Hierarchie živnostenských úřadů

Země	Členění živnostenské správy
Česko	<ul style="list-style-type: none">• obecní živnostenské úřady,• krajské živnostenské úřady,• Živnostenský úřad České republiky (Ministerstvo průmyslu a obchodu)
Rakousko	<ul style="list-style-type: none">• okresní úřady• magistráty• Ministerstvo hospodářství a práce
Slovensko	<ul style="list-style-type: none">• živnostenské (obvodní) úřady• Ministerstvo vnitra Slovenské republiky

V České republice jsou na nejnižší úrovni státní správy na úseku živnostenského podnikání obecní úřady. Na těchto úřadech podnikatelé ohlašují živnosti, žádají o udělení koncese a provádějí další administrativní úkony spojené s živnostenským podnikáním. Mezi pravomoci obecních úřadů také spadá provádění živnostenské kontroly a následné ukládání pokut v případě nalezených nedostatků. Živnostenskou kontrolu provádí zaměstnanci živnostenských úřadů.

Krajské živnostenské úřady jsou na druhém stupni živnostenské správy. Jejich hlavní úlohou je řízení, koordinace a kontrola živnostenských obecních úřadů. Mají oprávnění nařídít obecnímu úřadu provedení živnostenské kontroly a v případě odvolání proti rozhodnutí živnostenských úřadů rozhodují v dané věci v rámci svého správního obvodu.

Na nejvyšším stupni je pak Živnostenský úřad ČR. Jeho hlavní náplní je řídicí, koordinační a kontrolní činnost vůči krajským živnostenským úřadům a správa živnostenského rejstříku. V zákonem stanovených případech rozhoduje jako orgán první instance a vydává rozsudek o odvolání proti rozhodnutí krajských živnostenských úřadů.

V Rakousku státní správu v prvním stupni vykonávají okresní úřady a magistráty. Živnostníci zde mohou ohlásit živnost, změny živnostenského oprávnění a podobně. Tyto úřady také zastávají funkci kontrolního orgánu a prověřují spolehlivost zájemců o živnost ve spolupráci s policií a orgány veřejné bezpečnosti. O odvolání proti rozhodnutí úřadů v prvním stupni rozhodují tzv. nezávislé správní senáty ve spolkových zemích.

Nejvyšším orgánem státní správy na úseku živnostenského podnikání je Ministerstvo hospodářství a práce. Do jeho kompetencí spadá pověřování jednání ve věci příslušné úřady v prvním stupni, rozhoduje v případech, kdy nelze jednoznačně stanovit, zda se jedná o živnost volnou či regulovanou a vede centrální živnostenský rejstřík.

Na Slovensku vykonává působnost živnostenského úřadu v prvním stupni úřad obvodní. Plní úlohu jednotného kontaktního místa, zapisuje podnikatele do informačního systému živnostenského podnikání a vydává jim živnostenské oprávnění. Zaměstnanci obvodních úřadů provádějí živnostenskou kontrolu.

Ústředním orgánem státní správy pro živnostenské podnikání na Slovensku je Ministerstvo vnitra SR. Stejně jako nejvyšší orgány státní správy pro živnostenské podnikání v Česku a Rakousku, tak i ve Slovensku zastává funkci řídicí, kontrolní a koordinační v rámci výkonu státní správy v živnostenském podnikání. Dále také spolupracuje s dalšími orgány ve věcech týkajících se živnostenského oprávnění, zabezpečuje jednotný informační systém v živnostenském podnikání apod.

4.4. Doing Business 2013

Světová banka každoročně již od roku 2003 zveřejňuje studie s názvem Doing Business. Hodnocení podmínek pro podnikání bylo provedeno ve 185 zemích světa za období červen 2011 až květen 2012. Hodnotícími kritérii jsou zahájení podnikání, zřízení skladu, přístup k elektřině, registrace nemovitosti, získání úvěru, ochrana investorů, placení daní, svoboda obchodu, řešení platební neschopnosti a legislativní ochrana.

Pod pojmem zahájení podnikání si lze představit hodnocení na základě náročnosti a délce administrativních postupů na začátku podnikání, výši správních poplatků a minimálního požadovaného kapitálu. Kritérium zřízení skladu sleduje nutné legislativní postupy, čas a náklady spojené s vybudováním skladu. Úkony potřebné pro získání trvalého připojení podniku na elektřinu jsou výsledkem hodnocení přístupu k elektřině. V registraci nemovitosti se posuzuje jednoduchost zajištění práva k nemovitostem. U získání úvěru se sleduje především dostupnost úvěrů, ale také zákonná práva věřitelů a vymahatelnost pohledávek. Průhlednost transakcí, právní ochrana investorů a odpovědnost za vlastní řešení obchodní transakce je zahrnuta v položce ochrana investorů. U placení daní se hodnotí, v jaké výši se pohybují daně, kolik daňových plateb se musí uskutečnit za rok a časová náročnost spojená s platbami daní u středně velké společnosti. V rámci svobody obchodu se vyhodnocují nutné postupy spojené s importem a exportem zboží. Řešení platební neschopnosti se zabývá časovou náročností a náklady spojenými se uzavřením podniku a insolvenčním řízením. Posledním hodnotícím kritériem je legislativní ochrana, jež se zabývá snadností či naopak obtížností vymáhání uzavřených obchodních smluv. Určuje se podle vývoje sporu, tedy čas od podání žaloby po soudní rozhodnutí, až k faktickému uhrazení dlužné částky dlužníkem.⁸⁰

Čím vyšší umístění v konečném žebříčku, tím lepší podnikatelské vysvědčení pro danou zemi. Studie Doing Business jde až na samotné určení existence problémů a snaží se poukázat na specifikaci předpisů a regulačních postupů, které mohou být vhodné pro účel reformy. Na základě výsledků pak některé země přijímají různá opatření v podobě změn a úpravy legislativy. Cílem je tedy poskytnout objektivní základ pro pochopení zlepšení právního prostředí pro podnikání.

⁸⁰ BUSINESSINFO: *Studie Doing Business Report 2013 znamená pro ČR zhoršení na 65. Místo* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/studie-svetove-banky-doing-business-report-2013-zhorseni-cr-65-misto-25205.html>

Tab. 4.4.1. Hodnocení Doing Business 2013

Pořadí	Země
29.	Rakouská republika
46.	Slovenská republika
65.	Česká republika

Rakousko se v tomto hodnocení umístilo na nejlepší pozici v rámci vybraných zemí tedy Česka, Slovenska a Rakouska. Ze zmíněných zemí Česká republika nedosáhla ani v jednom z hodnocených kritérií nejlepšího umístění. Slabou stránkou ČR je složitost činností nezbytných k zahájení podnikání, čas a náklady potřebné k připojení k elektrické síti a v neposlední řadě příliš složitý daňový systém. Naopak v registraci nemovitostí Česká republika poměrně vyniká.⁸¹

Slovensko v hodnocení zaujalo 46. pozici. Je to výsledek poměrně obstojný. Velmi dobré výsledky dosáhlo především v zahájení podnikání, přístupu k elektřině, registraci majetku a placení daní.⁸²

Rakousko se umístilo na 29. místě ze 185 hodnocených zemí. Z vytipovaných třech zemí získalo nejlepší výsledky hodnocení Světové banky. Lepšího postavení v rámci všech hodnocených zemí nedosáhlo snad jen kvůli vyššímu zdanění a povinné administrativní či finanční náročnosti na rozjezd podnikání.⁸³

⁸¹ BUSINESSINFO: *Studie Doing Business Report 2013 znamená pro ČR zhoršení na 65. Místo* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/studie-svetove-banky-doing-business-report-2013-zhorseni-cr-65-misto-25205.html>

⁸² MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *GAP analýza zlepšenia pozície SR v rebríčku Doing Business Svetovej banky* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: www.economy.gov.sk/gap-analyza-zlepsenia-pozicie-sr-v-rebricku-doing-business-svetovej-banky

⁸³ BUSINESSINFO: *Podnikání a daně v Rakousku* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podnikani-a-dane-v-rakousku-374.html>

4.5. Index ekonomické svobody

Americká nadace The Heritage Foundation ve spolupráci s redakcí deníku The Wall Street Journal sestavuje každoročně již 18 let analytickou studii indexu ekonomické svobody. Za rok 2013 bylo hodnoceno 177 zemí světa podle 10ti kategorií. Těmito kategoriemi jsou svoboda podnikání, svoboda obchodu, fiskální svoboda, státní správa, monetární svoboda, svoboda investování, svoboda finančního trhu, korupce, ochrana majetku a svoboda trhu práce. Každá z těchto kategorií je hodnocena od 0% do 100%, přičemž výsledný index je průměrem jednotlivých dílčích hodnocení.⁸⁴

Tab. 4.5.1 Index ekonomické svobody

Pořadí	Země	Index (%)	Zlepšení/zhoršení (%)
25.	Rakousko	71,8	+ 1,5
29.	Česko	70,9	+ 1,0
42.	Slovensko	68,7	+ 1,7

Z tabulky můžeme vyčíst, že nejlépe v tomto hodnocení obstálo Rakousko s Indexem ekonomické svobody 71,8%. Hned v závěsu je Česko, avšak Slovensko už má hodnocení o poznání horší. Slabé hodnocení si Slovensko vysloužilo především díky vysoké úrovni korupce a nevyhovující měnové stabilitě. Všechny tři země však neklesly pod světový průměr, který činí 59,6% a oproti roku 2012 se jejich hodnocení zlepšilo.⁸⁵

⁸⁴ FIREMNÍ FINANCE: *Ekonomická svoboda v Česku se zvýšila* [online]. FIREMNÍ FINANCE [16. 4. 2013]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/377205-ekonomicka-svoboda-v-cesku-se-zvysila/>

⁸⁵ FIREMNÍ FINANCE: *Ekonomická svoboda v Česku se zvýšila* [online]. FIREMNÍ FINANCE [16. 4. 2013]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/377205-ekonomicka-svoboda-v-cesku-se-zvysila>, NADÁCIA F.A. HAYEKA. HAYEK: *Index ekonomickej slobody 2013* [online]. HAYEK [16. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.hayek.sk/index-ekonomickej-slobody-2013/>

5. Závěr

Závěr této práce je věnován shrnutí a srovnání některých aspektů živnostenského podnikání v Česku, Rakousku a na Slovensku. Rakouský živnostenský řád vydaný v roce 1859 byl zákonem průlomovým, neboť sjednotil celou oblast podnikání do jednoho právního předpisu. V této době bylo dnešní území České republiky součástí Rakouska-Uherska, a proto se tento zákon vztahoval i na naši vlast. Živnostenský zákon platný v Česku, ale i na Slovensku, které bylo rovněž součástí Rakouska-Uherska, má své kořeny právě v Rakouském živnostenském řádu. Lze tedy předpokládat, že jistá míra podobnosti všech tří zákonů bude více než patrná.⁸⁶

Český a slovenský právní řád obsahuje podobná ustanovení, jelikož oba dva živnostenské zákony vycházejí z jednoho zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, avšak ty prošly postupem času řadou legislativních změn. Podstatným rozdílem je rozlišení druhů živností. Na Slovensku jsou živnosti pouze ohlašovací, zatímco v Česku se živnosti dělí na ohlašovací a koncesované. Na Slovensku je tedy celé živnostenské podnikání postavené na principu ohlášení, kdežto v Česku se živnosti ohlašují a v zákonem stanovených případech rozhoduje o udělení koncese živnostenský úřad. Stejně jako na Slovensku je tomu i v Rakousku, co se členění živností týče. I v Rakousku jsou živnosti pouze ohlašovací a okamžik vzniku živnostenského oprávnění je dnem ohlášení živnosti živnostenskému úřadu.

Přestože jsou si všechny tři výše zmíněné země blízko, i co se podnikání týče, jsou zde určité rozdíly v časové, finanční a administrativní náročnosti při zakládání živností. Ačkoliv se zdá, že ve všech třech státech je administrativní náročnost minimální, jelikož mohou s ohlášením živnosti učinit i oznamovací povinnost vůči orgánům veřejné správy, podle výsledků Doing Business to již tak zřejmé není. Z výsledků hodnocení Doing Business, které každoročně vydává Světová banka, totiž vyplývá, že je na tom nejlépe Rakousko. Povinnosti spojené se založením živnosti jsou právě v Rakousku hodnoceny jako nejjednodušší a nejrychlejší v rámci mnou vybraných zemí. Hned po něm následuje Slovensko a Česko je až na poslední příčce.

Správní poplatky související se zakládáním živností jsou naopak nejvyšší v Rakousku v přepočtu na české koruny.⁸⁷ Za živnost, u které není potřeba zkouška spolehlivosti, se platí správní poplatek ve výši 1467 Kč (57 Euro) a u živnosti, při které živnostenský úřad vyžaduje

⁸⁶ MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. MPSV: *Inspekce práce v České republice* [online]. MPSV.[28.4. 2013]. Dostupné z:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7160/Bezpecnost_prace_CZ.pdf

⁸⁷ Kurz k 28.4.2013: Euro 25,74 Kč

toto prověření, činí správní poplatek 5019 Kč (195 Euro). V ČR správní poplatek tvoří částku 1000 Kč za každou živnost a 500 Kč za každou další živnost. Slovensko má správní poplatky při zakládání živností nejnižší. Ohlášení živnosti volné stojí 129 Kč (5 Euro) a živnosti řemeslné a vázané 386 Kč (15 Euro).

Co se týče státní správy na úseku živnostenského podnikání, i ta se v jednotlivých zemích liší. V ČR se dělí na tři stupně. Prvoinstančním orgánem je obecní živnostenský úřad. Přijímá ohlášení živností, žádosti o udělení koncese, zahajuje správní řízení a rozhoduje o zrušení či pozastavení živnostenského oprávnění apod. Na druhém stupni státní správy na úseku živnostenského podnikání jsou krajské živnostenské úřady. Vykonávají řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost, a to včetně výkonu funkce centrálních registračních míst a jednotných kontaktních míst vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu, kterým také mohou nařídít provedení živnostenské kontroly a rozhodují o odvolání proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů. Na nejvyšším stupni je pak Živnostenský úřad ČR, jehož působnost vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu. Jeho hlavní úlohou je především zpracovávání koncepce v oblasti živnostenského podnikání, ale také funkce řídicí, koordinační, kontrolní a metodická vůči krajským živnostenským úřadům.

V Rakousku a na Slovensku je systém státní správy na úseku živnostenského podnikání dvoustupňový. Na prvním stupni jsou v Rakousku okresní úřady potažmo magistráty a na Slovensku živnostenské obvodní úřady. Tyto instituce plní funkci stejnou jako obecní živnostenské úřady u nás. Nadřízené těmto úřadům je v Rakousku Ministerstvo hospodářství a práce a na Slovensko Ministerstvo vnitra SR.

Na závěr této práce jsem vybrala i dvě studie srovnávající podmínky pro podnikání v některých zemích světa, a to Doing Business od Světové banky a Index ekonomické svobody, který každoročně vytváří americká nadace The Heritage Foundation ve spolupráci s redakcí deníku The Wall Street Journal. V obou těchto průzkumech dosáhlo Rakousko jednoznačně nejlepších výsledků.

Seznam použité literatury

A) Monografie

- [1] HORZINKOVÁ, Eva. *Živnostenský zákon v praxi*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2010. ISBN 978-80-7263-615-0
- [2] NOVOTNÝ, Slavomír. *Živnostenské podnikání v České republice: v kontextu zákona o živnostenském podnikání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-7452-000-6
- [3] SOVOVÁ, Olga. *Základy obchodního, živnostenského a pracovního práva*. 1. vyd. Hradec Králové: GAUDEAMUS, 2010. ISBN 978-80-7435-081-8.
- [4] SRPOVÁ, Jitka et al. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80--247-3339-5.
- [5] ŠTĚPÁNOVÁ, Silvie. *Zakládáme a provozujeme živnost: Podnikání podle Živnostenského zákona*. Brno. Brno: Computer Press, a.s., 2007. ISBN 978-80-251-1735-4

B) Právní předpisy

- [6] Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů
- [7] Zákon č. 2/1993 Sb. - Listina základních práv a svobod
- [8] Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů
- [9] Zákon č. 194/1994 BGBl.- Gewerbeordnung 1994 - GewO 1994, ve znění pozdějších předpisů
- [10] Zákon č. 10/1996 o kontrole v štátnej správe, ve znění pozdějších předpisů
- [11] Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů
- [13] Zákon č. 552/1992 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů
- [14] Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

C) Elektronické dokumenty

- [15] BRATISLAVSKÁ REGIONÁLNA KOMORA. SOPK: *Podmienky podnikania v Rakúsku* [online]. SOPK [27.4.2013]. Dostupné z: ba.sopk.sk/file.php?id=5_1225381539_podnikanie_v_at
- [16] BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Mitterlehner: Neues zentrales Gewerberegister spart Kosten und erleichtert Unternehmen das Wirtschaften* [online]. BMWFJ [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Presse/Archiv/Archiv2012/Seiten/MitterlehnerNeueszentralesGewerberegisterspartKostenunderleichtertUnternehmendasWirtschaften.aspx>
- [17] BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *The Trade Act* [online]. BMWFJ [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.en.bmwfj.gv.at/Enterprise/Trades/Seiten/TheTradeAct.aspx>
- [18] BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Unternehmenstätigkeiten* [online]. BMWFJ [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Seiten/ListederUnternehmenstätigkeiten.aspx>
- [19] BUNDESMINISTERIUM FÜR WIRTSCHAFT, FAMILIE UND JUGEND. BMWFJ: *Zentrales Gewerberegister* [online]. BMWFJ [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.bmwfj.gv.at/Unternehmen/Gewerbe/Seiten/ZentralesGewerberegister.aspx>
- [20] BUSINESSINFO: *Podnikání a daně v Rakousku* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/podnikani-a-dane-v-rakousku-374.html>
- [21] BUSINESSINFO: *Studie Doing Business Report 2013 znamená pro ČR zhoršení na 65. Místo* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/studie-svetove-banky-doing-business-report-2013-zhorseni-cr-65-misto-25205.html>
- [22] CZECH POINT: *Podnikání v Rakousku* [online]. CZECHPOINT [18.1.2013]. Dostupné z: download.czechtrade.cz/odsi.asp?id=56663
- [23] CZECHPOINT: *Slovník A-D* [online]. CZECHPOINT [12.1.2013]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/501>
- [24] DAŇAŘI ONLINE: *Podnikání v Rakousku* [online]. DAŇAŘI ONLINE [18.1.2013]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d2204v2947-podnikani-v-rakousku/>

- [25] EINHEITLICHER ANSPRECHPARTNER NIEDERÖSTERREICH. EAP: *Gewerbe – Anmeldung* [online]. EAP [23.1.2013]. Dostupné z:
<http://eap.noel.gv.at/Verfahren.aspx?p=s&id=07aa945e-d5f4-4569-9097-d8da64336df4>
- [26] ESEROCKA: *Živnostenské podnikanie - živnostenský zákon a aktuálne zmeny* [online]. ESEROCKA [9.2.2013]. Dostupné z:
http://www.eserocka.sk/zivnostenske_podnikanie.html
- [27] EVROPSKÁ KOMISE. EUROPA: *Jednotná kontaktní miesta* [online]. EUROPA [28.1.2013]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_cs.htm
- [28] FIREMNÍ FINANCE: *Ekonomická svoboda v Česku se zvýšila* [online]. FIREMNÍ FINANCE [16. 4. 2013]. Dostupné z: <http://firmy.finance.cz/zpravy/finance/377205-ekonomicka-svoboda-v-cesku-se-zvysila/>
- [29] HELP: *Informace o činnosti pečovateli v rakouských domácnostech* [online]. HELP [3. 4. 2013]. Dostupné z:
https://www.help.gv.at/Portal.Node/hlpd/public/resources/documents/Hausbetreuung_CZ_April09.pdf
- [30] HULKÓ, Gábor. *Oprávnění k živnostenskému podnikání v České republice a ve vybraných státech Evropské unie*. Brno, 2005. Disertační práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Katedra správní vědy, správního práva a finančního práva.
- [31] IPODNIKATEL: *Ohlášení živnosti – formuláře a správní poplatky* [online]. IPODNIKATEL [3. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Zalozeni-zivnosti/ohlaseni-zivnosti-formulare-a-spravni-poplatky.html>
- [32] JUSLINE: *Zentralen Gewerberegister-Abfrage* [online]. JUSLINE [27.1.2013]. Dostupné z: <http://www.jusline.at/?cpid=8a14108cec128b4d771dcfe956e68a0b>
- [33] MIGRAČNÉ INFORMAČNÉ CENTRUM. MIC: *Živnostenské podnikanie* [online]. MIC [5.2.2013]. Dostupné z: <http://mic.iom.sk/sk/praca/podnikanie/86-zivnostenske-podnikanie-na-slovensku-podmienky.html>
- [34] MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *GAP analýza zlepšenia pozície SR v rebríčku Doing Business Svetovej banky* [online]. Cit.[25.4. 2013]. Dostupné z:
www.economy.gov.sk/gap-analyza-zlepsenia-pozicie-sr-v-rebricku-doing-business-svetovej-banky
- [35] MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Elektronické jednotné kontaktné miesto* [online]. MINV [28. 3. 2013]. Dostupné z:
<http://www.minv.sk/?elektronicke-jednotne-kontaktne-miesto>

- [36] MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Jednotné kontaktné miesta v SR* [online]. MINV [13. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?jednotne-kontaktne-miesta-v-sr>
- [37] MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. MINV: *Živnostenské podnikanie* [online]. MINV [5. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.minv.sk/?zivnostenske-podnikanie>
- [38] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNIČ VĚCÍ. MPSV: *Inspekce práce v České republice* [online]. MPSV.[28.4. 2013]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7160/Bezpecnost_prace_CZ.pdf
- [39] MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU. MPO: *Jednotná kontaktní místa* [online]. MPO [28. 3. 2013]. Dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument70853.html>
- [40] NADÁCIA F.A. HAYEKA. HAYEK: *Index ekonomickej slobody 2013* [online]. HAYEK [16. 4. 2013]. Dostupné z: <http://www.hayek.sk/index-ekonomickej-slobody-2013/>
- [41] NÁRODNÍ INFORMAČNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ. NICM: *Rakousko - životní a pracovní podmínky*. NICM [23.1.2013]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/rakousko-zivotni-a-pracovni-podminky>
- [42] PODNIKAJTE: *Charakteristika živnosti* [online]. PODNIKAJTE [13. 2. 2013]. Dostupné z: <http://www.podnikajte.sk/start-podnikania/c/55/category/zivnost/article/charakteristika-zivnosti.xhtml>
- [43] ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Živnostenský register* [online]. Cit.[13. 2. 2013]. Dostupné z: http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_200/Administrativne_zdroje_udajov/ch121111.rtf
- [44] UNTERNEHMENS SERVICE PORTAL. USP: *Gewerbe* [online]. USP [26.1.2013]. Dostupné z: https://www.usp.gv.at/Portal.Node/usp/public/content/gruendung/unternehmensgruendung_online_einzelunternehmen_gewerbe/gewerbe/gewerbeanmeldung_reglementierte_gewerbe/40809.html

- [45] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH GRÜNDERSERVICE. WKO: *Gewerbeausübung durch Ausländer – Tschechisch*. WKO [23.1.2013]. Dostupné z: http://www.gruenderservice.at/format_detail.wk?stid=514945&dgid=1&dstid=0&titel=Gewerbeaus%C3%BCbung%2Cdurch%2CAusl%C3%A4nder%2C-%2CTschechisch
- [46] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH GRÜNDERSERVICE. WKO: *Prospekt opatrování osob*. WKO [26.1.2013]. Dostupné z: http://www.gruenderservice.at/dok_detail_file.wk?DocID=803879&ConID=420592&StID=515135
- [47] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Der schnelle Überblick zu "Gewerbeberechtigung", "Gewerbeschein", "freien Gewerben" - mit weiterführenden Links* [online]. WKO [23.1.2013]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=502649&dstid=1342
- [48] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Doma, nikoli v domově* [online]. WKO [18.1.2013]. Dostupné z: http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/zeme/rakousko/leitfadenpersonenbetreuer_cs.pdf
- [49] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Freie Gewerbe, Reglementierte Gewerbe, Teilgewerbe*. WKO [23.1.2013]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?angid=1&stid=421560&dstid=0&titel=Welche%2cGewerbe%2cgibt%2ces%3f
- [50] WIRTSCHAFTSKAMMER ÖSTERREICH. WKO: *Gründungskosten sind von der Rechtsform abhängig* [online]. WKO [3.4.2013]. Dostupné z: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?AngID=1&StID=270839&DstID=0

Seznam zkratek

apod. – a podobně

a.s. – akciová společnost

atd. – a tak dále

č. - číslo

ČR – Česká republika

EHP – Evropský hospodářský prostor

EHS – Evropské hospodářské společenství

EU – Evropská unie

GewInN – Gewerbe- Informationssystem Neu

GewO - Gewerbeordnung

JKM – jednotné kontaktní místo

Kč – korun českých

např. - například

Sb. - sbírky

SR – Slovenská republika

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

tj. – to je

žz – živnostenský zákon

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje bakalářské práce budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 10.5.2013


.....
Michaela Olšovská